

Een platte band

Blijspel in 4 bedrijven

door Frans Busschots

Teksten te bekomen bij Almo

Een platte band

Blijspel in 4 bedrijven

door Frans Busschots

Personen:

4 D, 2 H.

Professor Janus Van Tweesprong, (50-60 jaar), een beetje gek.

Rita Von Bach, oorspronkelijk van Duits herkomst, zijn echtgenote.

Tanja, dochter van Rita en Janus, advocate, 25 jaar.

Ben, broer van Tanja, studeert voor chirurg, 23 jaar.

Anja, toevallige bezoeker, 22 jaar.

Katrien, buurvrouw, 50 jaar.

Decor:

De inkomhal van een vervallen kasteel. Elektrische toortsen verlichten de ruimte.

Links: midden: een deur naar buiten. Links en rechts van deze deur: wapenuitrustingen, wapens enz. Tussen de deur en de voorkant van het decor: twee gedeeltelijke harnassen; eentje wordt gebruikt om witte wijn te tappen, het andere voor rode wijn.

Achteraan: midden een raam en een deur naar de binnenplaats. Links en rechts van die deur een fuchsia op een piëdestal. Links ook een bankje waarop 4 personen kunnen plaatsnemen met een tafel ervoor.

Rechts: een deur die toegang geeft tot de woonruimte van het kasteel.

Tussen de deuren links en rechts een verhoog tot achteraan.

Aan de muur rechts: enkele schilderijen enz.

Bijna midden in de plaats: een ridder (in harnas) op een paard. Het paard is gemaakt van plastic en heeft dezelfde eigenschappen als die voor GB's staan en via een muntstuk in beweging te krijgen zijn.

EERSTE BEDRIJF

Een zomerse namiddag

De professor, een verwaterde intellectueel, is bezig met flesjes en poedertjes: hij experimenteert om zijn fuchsia's andere kleuren te laten geven (gekleurde flesjes, poedertjes). Ook meer reuk zou hij verkiezen. Hij is al jaren bezig met dit soort experimenten. Hij is gekleed als een soort ridder. Er klinkt zachte sexymuziek.

Janus Met dit liedje heb ik al succes gehad. Bladeren die goesting hadden om af te vallen, vertikten het om van de stengel los te komen. Planten en zeker fuchsia's zijn echt sexy. Natuurlijk dat dit de gewone sterveling niet opvalt. Maar ik heb daar gevoel voor. Soms denk ik dat ik meer gevoel heb voor planten en bloemen dan voor mensen, al twijfel ik daar dan soms weer aan. Een mens is eigenlijk nooit zeker van zichzelf. Een zachte vrouwenhand is toch ook mooi.

Hij mengt poeder uit twee zakken, weegt dat af op een minuscuul weegschaaltje doet dat poeder in een vloeistof, schudt alles door elkaar, proeft er van met zijn vinger, proeft nog eens, knikt voldaan en giet van die vloeistof aan een van die twee fuchsia's.

Janus Ofwel is die plant morgen naar de eeuwige jachtvelden vertrokken ofwel verandert hij van kleur. Welke kleur weet ik nog niet. Maar deze keer moet alles lukken. Of, anders is het voor een volgende keer.

Hij streelt de plant met liefde, zet zich neer, proeft nog eens van de vloeistof. Krijgt rillingen.

Janus Verdorie. Ik voel me precies niet in vorm. (ruikt aan het flesje) Alles verloopt volgens plan. En toch... (zet zich. We horen nu enkele pianoklanken en iemand die stemoefeningen doet. Janus zet zijn muziekje luider. Geniet, valt bijna in slaap.) Neen, van dit product kan men niet doodgaan. En doodgaan is dat erg? Gewoon vergeten te ademen, uw spieren slaan in een knoop, je verandert van kleur en vergeet te bewegen... In de kranten zullen ze schrijven dat professor Janus Van Tweesprong, een miskende genie, naar de eeuwige jachtvelden verhuisd is. Goed voor de pensioenkas, die toch al bijna leeg is.

Rita, zijn echtgenote, kwaad op. Is excentriek gekleed. Men ziet meteen dat zij een operazangeres is. De bijna gekke professor en de zangeres moeten contrasteren.

Rita Jij wilt zeker mijn dood? Jij pleegt roofbouw op mijn muzikaal talent. Mijn stembanden zijn belangrijker dan jouw hersenen, als je die wel hebt.

Janus Ik had ze wel toen ik u ten huwelijk vroeg, dacht ik. Weet je nog dat je mijn aanzoek met Aïda van Verdi beantwoordde? Zoveel gekras en gepiep dat ik na een half uur nog twijfelde aan je antwoord. Maar die kus, dé kus, bezegelde de verkoop. Een operazangeres voor een vervallen kasteel. Een soort boedelruil.

Rita Gaan we het daar weer over hebben? Zet gewoon dat lawaai af en breng mij niet meer uit mijn concentratie.

Janus Wie een vrouw trouwt om het lijf behoudt het wijf maar verliest het lijf.

Rita Wat is dat nu weer voor iets? Dat lawaai, professor!

Janus zet de muziek af, kijkt liefdevol naar de planten, kijkt naar Rita die wil afgaan.

Janus (gemaakt vertrouwelijk) Zeg, Rita, heb jij al eens gedacht aan die schrikdraad in die patattenbak?

Rita Wat?

Janus Die snaren. Die trillen niet maar janken en jammeren. Een beetje meer respect voor die uitvinders van pianopinnekedraad!

Rita Kunst, professorke! Kunst.

Janus Ja, mijn botten. Kunst! En mijn soep dan? Het zal straks weer uit een pakje zijn.

Rita Mensen eten te veel!

Janus (wijst op zijn experimenten) En als ik straks doodga?

Rita Dan leg ik een pakje roycosoep in jouw kist. Dan moet je daar geen honger lijden, en warm water zal er wel zijn zeker? (af)

Janus Ik heb het weer verknoeid voor deze avond. Weer water en droog brood in het bed.

Hij ruimt alles een beetje op, voelt nog eens aan de fuchsia, maakt onzekere bewegingen.

Janus (kijkt naar de deur, schudt het hoofd) Kunst! (af, langs de tuin deur)

Er wordt geklopt en nog eens geklopt. Dan is het even stil. Er wordt nog eens geklopt, maar luider nu. De buitendeur gaat traag open. Een jong meisje (Anja) komt op en blijft aan de deur staan, doet een stap vooruit, doet de deur toe, kijkt rond. Zij is warm gekleed.

Anja Wat is dat hier een vuilnisbelt. Rommel en nog eens rommel! (kijkt verder rond) Akelig. Je zou schrik krijgen. En die zwaarden... Neen, dit is geen huis waar mensen wonen. Hoogstens spoken en vleermuizen. Of, toch wel mensen. Maar dan mensen die gek zijn ofwel héél rijk. Of rijk en gek.

Anja stapt terug naar de deur, doet ze even open, klopt op de buitenkant.

Anja (roept) Volk! Hola! (kijkt naar de deur) Als er nu eens een bel was, dan had ik dat ding doen rammelen totdat er rook uit kwam. (deur toe, verder in de plaats, kijkt door het raam naar de tuin) Volk! Misschien doen ze hier hun middagdutje. (kijkt op polsuurwerk) Neen, en een winterslaap in de zomer kan niet. (kijkt naar de schilderijen) Gekleurd brandhout. Daar een vuurtje van maken moet heerlijke warmte geven.

Anja (kijkt rond) Hier zou hij moeten wonen. Ik wil hem zien. Misschien had ik het verstandiger moeten aanpakken. Een platte band? In een kasteel? En waarom ook

niet? Hij zou een beetje gek zijn. Een beetje is toch niet veel? Misschien valt het niet op. Waarom heeft mijn mama niet vroeger over hem verteld? Met een platte band naar een kasteel rijden? Misschien weten ze nog niet eens wat een fiets is.

Zij kijkt naar een reeks zwaarden. Voelt aan de zwaarden. Neemt er eentje vast, probeert het zwaard uit de schede te trekken, maar dat lukt niet.

Anja Dat is toch al lang geleden dat er met dit stukje betonijzer nog iemand gedood is.

Neemt een ander zwaard en dat gaat gemakkelijk uit de schede.

Anja Misschien zit hier nog bloed aan!

Kijkt, twijfelt, kijkt naar harnas op het plastieken paard. Geeft een prik met het zwaard aan het harnas, maar er komt geen beweging in.

Anja Je moet goed zot zijn om in zo een muf kippenkot te willen wonen.

Plots krijgt ze een idee. Met dat zwaard eens proberen om dat hoofd eraf te krijgen. Met het er terug op te zetten is alles vergeten, denkt zij. Met een geweldige zwaai brengt ze het zwaard in de buurt van het hoofd van het harnas, bijna valt ze, ze staat terug goed op haar twee voeten en doet nogmaals een aanval op het harnas. Geluid van metaal tegen metaal.

Anja Hij kreunt en zucht. Er zijn natuurlijk plezanter dingen dan uwe kop verliezen. Niet opgeven, Don Quichotte.

Anja kijkt naar zwaard, het harnas en dan naar de zaal.

Anja En toch moet dit lukken. Drie keer voor een euro!

Met alle krachten die zij bezit, geeft ze een zwaai aan het zwaard en meteen snijdt zij een stukje van de staart van het paard.

Anja Nu beter mikken! O, edele ridder! Nu gaat het gebeuren!

Met een flinke houw valt het hoofd er af. Het rolt verder op de grond

Anja Haha! O, edele ridder. Je hoofd is eraf. Maar je had het toch niet meer nodig, hé.

Kijkt naar het paard.

Anja Ook het paard moet ik doodmaken. Wat is een paard met een ridder zonder hoofd? Klein van gestalte is niets, maar zonder hoofd...

Anja steekt zwaard in de borst van het paard. Het zwaard blijft steken, ze valt bijna en komt met haar voeten tegen het hoofd van het harnas dat weer verder rolt.

Anja (kijkt naar harnas) Ik heb een moord begaan.

Tanja in vrijetijdskleding op. Kijkt naar Anja. Lacht luid. Anja schrikt.

Tanja (ernstig nu) Hallo, wie ben jij? En hoe ben jij hier binnen gekomen? Dit is een private woning. Zal ik de politie verwittigen?

Anja Sorry. Ik wilde aanbellen maar er was geen bel. Ik klopte en er kwam niemand opendoen en ik ben dan maar naar binnen gestapt. Niemand antwoordde als ik riep. Ik schreeuwde mijn longen uit mijn lijf. Ik dacht dat ze hier zouden slapen.

Tanja Hier slapen ze niet. Alleen: hier is geen personeel om de deuren te openen. Dat is niet erg omdat er bijna nooit bezoekers komen. Alleen wie verloren gelopen is, komt hier terecht.

Anja Ik fietste over de Dreef en plots vloog al de lucht uit mijn fietsband.

Tanja Ja, dat kan gebeuren. En dan?

Anja Ik keek rond: nergens was er een huis te bespeuren. Plots zag ik een kasteel tussen de bomen. Ik dacht...

Tanja Een kasteel?

Anja Een puinhoop, maar van ver leek het deftig. Een adellijke puinhoop.

Tanja Vergane glorie.

Anja Dat kasteel was mijn redding. Met een platte band zo in niemandsland en voor je het weet is het avond. En als het donker is...ben ik bang.

Tanja Je zocht hier dus redding en kapte meteen een ruiter zijn kop af. Misschien had hij je fiets kunnen herstellen. Goed. Jouw verhaal klinkt toch een beetje ongeloofwaardig. Over jouw fiets zullen we het straks nog hebben. En waarom moest die ridder zijn kop eraf? Waarom?

Anja Ik? Ik kreeg een bekering, het is buiten mijn wil gebeurd. Het spijt mij.

Tanja Dat had je beter tegen de ridder gezegd. Toen hij nog een hoofd had.

Anja In het slechtste geval zal ik de schade wel betalen.

Tanja Neen, schade betalen? Neen. (lacht luid) Proficiat! Jij bent de eerste die er in lukt. Vorige week heb ik ook een poging gedaan, maar... Zelfs mijn broer, die zegt dat hij de sportiefste is van heel de wereld, kan dat niet! Maar ja, hij wordt chirurg, zegt hij, en die zwaaien niet met zwaarden. Proficiat.

Anja Dan is dat niet erg?

Tanja De kop er terug op en dat zwaard weg. En alles is vergeten.

Anja trekt dat zwaard uit het paard en steekt het terug op zijn plaats. Tanja zet het hoofd terug

op zijn plaats, maar het valt er af. Na een tweede poging laat ze het liggen.

Tanja Laat maar liggen. Iemand zal dat wel herstellen.

Anja Ik zal het nooit meer vergeten. Ik, bijna een moord begaan. Het kwam zo spontaan bij mij op. Misschien werkt dat bij echte moordenaars ook zo. Maar ik bedoelde het niet kwaad. (kijkt naar hoofd van het masker) Echte moordenaars misschien ook niet. Wat heb ik toch weer gedaan?

Tanja Een hoofdje laten rollen. Voor de rest van je leven in de gevangenis, tenzij je een goede advocaat kunt betalen.

Anja Moest dat nu in het echt gebeurd zijn...

Tanja Tegenwoordig kan zo een hoofd er wel terug opgeplakt worden. Alleen moet de onthoofde blijven ademen!

Tanja gaat naar Anja toe, steekt haar hand uit.

Tanja Ik ben Tanja Van Tweesprong en jij?

Anja Anja Vercammen.

Tanja Van dat advocatenkantoor?

Anja knikt.

Tanja Ik ben ook advocate. Dan moet ik uw vader kennen.

Anja En jij bent...van adel?

Tanja (lacht) De familie. Ik? Het schijnt dat de familie Van Tweesprong vroeger eigenaar was van heel het dorp, nu zijn het armoezaaiers en luieriken. Het enige wat wij nog hebben is deze vervallen waterburcht. Moest die hoop roestige rommel hier weg zijn dan zag je alleen maar zwarte armoede. Mijn papa loopt iedere morgen door de tuin en blijft dan trots staan voor die bomen die hier al eeuwen treuren en aan betere tijden doen denken. Wat vermolmden bomen en een hoop stenen...

Anja Ik zou hier voor geen geld van de wereld willen wonen. Een muf kot met comfort van uit de tijd dat het warm water werd uitgevonden. Ratten en muizen...br...

Tanja Wij redden ons wel. En daarbij: zo dikwijls ben ik hier ook weer niet. Soms moet ik naar Gent of Antwerpen, als er een zaak voorkomt en dan blijf ik daar slapen.

Anja Dan ga ik maar...

Tanja Hé, wat kwam jij hier doen? Die platte band, ja, maar is dat de enige reden? Heb je misschien een oogje op mijn broer? Hij is nog vrij, vermoed ik. Al zou ik hem

aan iedereen niet willen aanbevelen. Hij is meer een oude knol dan een frisse hinde. En hij heeft ook nog een slecht karakter.

Anja Is een platte band nog niet erg genoeg? Alhoewel ik jouw broer ook wel wil leren kennen. Misschien is hij in mijn ogen knapper dan je denkt.

Tanja Ga maar zitten! (wijst naar de tafel aan het raam) Een wijntje? Wit of rood? Ik drink gewoonlijk wit.

Anja Voor mij ook maar wit. (gaat zitten)

Tanja Twee witte wijntjes, komt eraan.

Tanja gaat naar het eerste harnas tegen de muur en daar bevindt zich een aftapkraantje en ze tapt twee glazen wijn en zet die op tafel. Indien men wijn schenkt en het loopt niet zo best, dan geeft men een schop tegen het harnas.

Tanja Gezondheid! (beiden drinken) Verloren gelopen met een platte band. Boeiend! Zoiets gebeurt hier veel te weinig. Hier komt geen kat. Eigenlijk had ik gehoopt op een meer boeiender verhaal.

Anja Ik woon in Beerzel, een dorpje hier acht kilometer vandaan. En dan platte band hebben.

Tanja Hier is alleen een tuinman die iets kent van werken, al is zijn kennis en inzet zéér beperkt. Maar een fiets herstellen? Ik zou het hem niet durven vragen. Misschien maakt hij er wel een soort kinderwagen van.

Anja Je hebt toch een sportieve broer?

Tanja Hij zegt dat hij sportief is. Maar zijn rug kraakt als hij zich bukt om een tas koffie te drinken. Sportief als een giraffe met lange poten die niet willen plooiën. Een fiets herstellen? Ik kan het hem wel eens vragen.

Anja Ik wil me verontschuldigen.

Tanja Hoeft niet. Ik ben blij dat er eens iemand verloren loopt. Geen last gehad van de honden?

Anja Ze bekeken mij niet eens. En dan opeens liepen ze weg. Ik ben nu ook de mooiste niet.

Tanja Doe die jas maar uit. Jij doet precies alsof wij hier op de Noordpool wonen!

Anja doet jas uit, drinkt van de wijn. Zij kijkt rond.

Anja Ik had me een kasteel helemaal anders voorgesteld en de bewoners...

Tanja Armoezaaiers. Vroeger waren ze rijk omdat ze eten in overvloed hadden en anderen het met wat geitenmelk moesten doen.

Anja (lacht) Ik dacht ook aan zes onderjurken, jonkvrouwen gekleed in zijde...

Tanja Ik werk gewoon in een advocatenkantoor en jij?

Anja Ik studeer voor verpleegster. Nog twee jaar.

Terwijl ze genieten van de wijn komt de professor op. Gekleed als ridder, maar potsierlijk. Hij declameert een gedicht, met verkeerde intonaties. Hij lijkt op een dronkaard die plots dichterlijke ambities heeft. Hij heeft Anja nog niet gezien.

O, blanke jonkvrouw met je wapperende haren in de wind,
ben je net als een kind dat het leven bemint.
Kijk uit naar dwaze ridders en boze geesten,
die hier het kasteel overheersen.
O, blanke jonkvrouw...

Tanja (met sterke stem) Papa, er is bezoek! BEZOEK!

Janus blijft half in zijn zin steken, kijkt naar Anja en wil dan verder gaan met zijn dichterlijke ontboezemingen.

Tanja PAPA!

Janus Bezoek? Denk jij nu echt dat ik blind en doof ben?

Tanja Jij mag alleen maar gek doen als niemand je hoort. Wij kennen al je gedichten al van buiten en bezoek heeft er geen boodschap aan. Geef de weinige mensen die nog denken dat jij normaal zou kunnen zijn, een kans.

Hij knielt voor Anja.

Janus O, jij blanke jonkvrouw, jij bent...

Tanja (naar Janus toe) Papa, genoeg!

Janus O, jij bent mooier dan de ochtendzon!

Tanja Het is al na de middag, papa.

Janus (bijna kwaad) Dat kan niet! Ik heb nog geen honger. Alhoewel...

Tanja Jij zou beter wat werken in de plaats van Don Quichotte te spelen.

Janus (recht, kijkt naar het paard, kijkt naar Tanja) Don Quichotte? Nooit van gehoord.

Tanja En werken? Ook nooit van gehoord?

Janus Hoe kun jij dat weten? Ik ben een gewaardeerde professor. Ik werk alleen met mijn hoofd.

Tanja Dat heb ik al gemerkt. Maar jouw hoofd lijkt op een uitgeperste citroen. Er zal niet veel meer inzitten.

Janus (naar Anja toe) Dag, juffrouw. Jij bent de schoonste vrouw die ik ooit ontmoet heb. Mooier dan ...

Tanja Is het nu genoeg?

Janus Zou jij mij niet voorstellen aan die mooie nimf?

Tanja Bekijk ze eerst maar eens goed.

Janus bekijkt Anja en maakt met hoofd goedkeurende bewegingen.

Tanja Dit is Anja, ... mijn vriendin.

Janus Ik wist niet dat jij een vriendin had, en dan nog zo'n mooie vriendin (steekt hand uit, voor een handkus) Ik ben professor...

Anja Ik had zo al een vermoeden dat jij een professor bent. Jij bent een voornaam persoon. Van adel, dat ziet men zo.

Janus geeft handkus, wel nog een tweede geven, maar Tanja duwt hem weg.

Tanja Papa is een uitvinder. Van twee soorten planten maakt hij een derde soort en zo gaat dat verder. En soms gaan alle planten dood en dan moet hij opnieuw beginnen. Hij brouwt drankjes die de planten meestal niet lusten. Voorlopig gaan alleen de planten er aan dood. Maar het kan evolueren.

Janus Gewoon van naar de juffrouw te kijken, krijg ik nu honger, vroeger dan normaal.

Tanja Een appel als tussendoortje is gezond.

Janus Toch voel ik dat ik een ietsje moet eten. Om mijn maag haar vorm te laten houden. Als dat ding vol rimpels gaat zitten dan is dat een ramp. Misschien enkele stukjes spek met wat eieren zou alles terug in balans kunnen brengen. (geniet al van het eten waarover hij vertelt)

Tanja Morgen kun je nog eens lekker eten. Na je wandeling, in het dorpscafé. Hier valt niets meer te eten. De kippen zijn al lang dood en ook de haan is opgegeten. En hondenvlees lust jij niet. En spek is ongezond. Dus... Het brood ligt altijd op dezelfde plaats en spaghetti moet maar 10 minuten koken, dus...

Janus (tot Anja) Daar sta je dan als gewaardeerde professor. Waarom mag ik geen honger hebben?

Tanja Wij eten 's morgens en 's avonds en als je toch iets wilt eten...

Janus Ja?

Tanja Eet dan een appel. Dat is goed om uw tanden te scherpen.

Janus Lieve Tanja, jij zou toch een lekkere dubbele boterham kunnen halen. Je weet het brood toch ook liggen?

Tanja Ouders moeten voor zichzelf en voor hun kinderen zorgen. Ik moet alleen mezelf in leven houden.

Janus En mijn honger dan?

Tanja (kijkt op uurwerk) Nog drie uur wachten. Dan eten we samen, als een gelukkig gezinnetje.

Janus Nu er eens prettig bezoek is, heb ik honger. Wat kan een mens ongeluk hebben! (af)

Tanja Mijn papa is een geweldige kerel. (kijkt naar hoofd van het masker) Hoe wist jij dat in dat harnas geen persoon zat? In dit huis kan alles.

Anja Dat voelde ik aan de weerstand. Het leek zo mals als boter.

Tanja Ja, maar dan was het wel eventjes te laat.

Anja Dan heb ik bijna een echte moord gepleegd?

Tanja (lacht) Misschien wel!

Janus (op, ontgoocheld) Geen brood te vinden. Zijn de bakkers in staking?

Anja (kijkt in haar handtas) Misschien kan ik u wel helpen. Als ik ga fietsen dan heb ik altijd een dubbele boterham bij. Eentje waarvan men opkikkert.

Janus Als ik u daarmee niet ongelukkig maak. Ik rammel van de honger. In dit huis heerst anarchie. Er is geen personeel dat wilt werken en de keukenkast is altijd leeg.

Tanja Een echte man trekt zijn plan.

Anja geeft het pakje aan de professor, die het dankbaar bekijkt.

Janus Al een geluk dat jij hier bent. Jij bent als door God gezonden om mijn honger te stillen.

Anja God zal nog wel andere dingen te doen hebben, zeker?

Janus doet het pakje open, legt de verpakking, eerst gewoon boterhampapier, dan zilverpapier, op de tafel, bekijkt de dubbele boterham.

Janus Dat heeft een eigenaardige geur. Ik weet niet naar wat dit ruikt.

Anja Naar stinkkaas. Echte groene kaas met maden en al. Kun je niet in iedere winkel kopen. De uitwerpselen van die maden is de fijnste kaas die je kunt voorstellen. Zuivere room. Je kunt dat best vergelijken met honing, dat komt ook uit de achterkant van de beien, zeggen ze.

Janus Is dat echt kaas?

Anja Biologische kaas. Gewoon doorbijten en dan zacht in je mond laten smelten en met je tong ronddraaien.

Janus Maar dat stinkt geweldig.

Anja Bijt maar eens goed door. Na een tweede beet wordt het net als koninginnebrij.

Janus tapt een glas rode wijn, drinkt, nipt zijn neus dicht, braakneigingen.

Tanja Vooruit, papa! Jij bent toch geen boreling meer. Biologische boterhammetjes, wat wil je nog meer!

Janus bijt forsig van de boterham, braakneigingen, hij werpt de boterham op de tafel, loopt vlug af. Tanja en Anja lachen. Anja neemt de boterham en kijkt er naar.

Anja Er zitten precies meer maden in dan anders, maar...kijk (toont aan Tanja) dit is een vriend koppeltje maden, dat zijn de lekkerste! (eet en drinkt haar glas wijn leeg.) Die kasteelmensen weten niet meer wat natuurlijk voedsel is! Die papa van jou moet aan mij geen boterham meer vragen!

Tanja Waren dat echt maden?

Anja Levende maden. Stinkkaas moet lopen.

Tanja (korte pauze) Zal ik mijn broer vragen?

Anja Alle brood is op.

Tanja Voor je fiets, bedoel ik.

Anja Dat mag. Maar als mijn fiets niet kan gemaakt worden, dan ga ik wel te voet naar huis. Ik wil niemand tot last zijn. Al valt me dit bezoek niet zo best mee. Ik had op een krachtige man gerekend.

Tanja Ik zal hem eens wakker maken. (naar de deur, af en even later terug op) Hij komt! (Tanja zet zich terug op de stoel)

Ben op en kijkt naar Anja.

Ben Dag.

Tanja Onze Ben. In Schotland noemt men Ben een berg. En die vergelijking gaat volledig op. Hij is als een boom, maar een beetje te kort afgezaagd.

Anja Ik ben Anja.

Ben Ben, het zonnetje in huis, als mijn zuster weg is, tenminste.

Tanja Zo een broer in huis is een bron van ellende. Jongens weten alles altijd beter en nu hij voor dokter studeert, denkt hij dat hij de hele wereld de baas kan. Als hij in zijn vinger snijdt, dan keert zich zijn maag helemaal om.

Ben Waarmee kan ik u helpen?

Anja Mijne fietsband, van achter is lek.

Ben Een platte band, dus. Is te repareren met nat speeksel.

Anja Héla, zo werkt dat niet.

Ben Ik heb niet gestudeerd voor fietsenmaker. Een auto, ja, dat zou nog kunnen. Dan kan ik naar de radio luisteren terwijl ik werk. Muziek geeft inspiratie.

Anja Ik heb een walkman.

Ben Dat piept te veel. Ben jij echt naar hier gekomen om je fiets te laten herstellen? Op een kasteel wonen alleen intellectuelen en die herstellen geen fietsen.

Tanja Het zal niks worden, vermoed ik.

Ben Jawel. Ik zal eens gaan kijken. Waar staat dat vehikel?

Anja Buiten, tegen de muur. Die rode fiets.

Ben Ik dacht dat mooie meisjes ook handig zijn. Als ze alleen maar met hun achterste kunnen ronddraaien, en niets anders, dan was ik ook graag een meisje geweest.

Anja Je hebt je handen toch wel gewassen zeker? Met geen vuile handen aan mijn historische fiets komen.

Ben Ik zal er eerst alleen maar naar kijken. En dan zien we wel. (naar af, draait zich om) Jij bent wel middelmatig mooi. (komt korter bij) Héél mooi, zelfs.

Anja Misschien ben jij ook min of meer mooi. Als je mijn fiets kunt herstellen, dan stijg je een trappeke op de ladder van mijn waardering. Van sukkelaars hou ik helemaal niet.

Ben Daarvoor doe ik het niet. Uit menslievendheid. Mensen in nood redden, is mijn heilige taak. De wereld heeft nood aan idealisten, mensen die zichzelf uitschakelen om aan anderen te denken. (af)

Anja (tot Tanja) Ik ben er gerust in: hij ziet het als zijn roeping om mijn fiets te repareren. Het komt wel goed.

Tanja Zijne uitleg wel. Maar er iets van gedaan krijgen?

Anja Hij is een idealist. Een toekomstige chirurg. Dit soort mensen hebben wij nodig in deze wereld. Die zijn handig en kunnen zeker hier en daar een knoop in leggen. En wat is nu een platte band voor een atletische kerel?

Tanja Hij heeft dezelfde open als mijn papa. En die werkt ook niet. Het enige wat hij kan is nadenken. Na-denken. Vooraf denken is gezonder.

Anja Had ik het geweten, dan had ik ...

Tanja Ik ben blij dat jij gekomen bent. Ik vind je wel sympathiek. Zo eens ongekunsteld met iemand kunnen praten, vind ik heerlijk. Iemand die met krachtige hand, zo maar een hoofd kan afhakken, moet nog over andere talenten beschikken. Vlot het met de studies?

Anja (lacht) Met de hakken over de sloot. Ik studeer niet graag. Waarvoor dient het allemaal? Eens ik mijn diploma heb, kan ik alles vergeten. Wat verbanden leggen en spuitjes geven...

Tanja En die jonge dokters?

Anja Als ik stage doe, lopen die altijd in de weg. Het is alsof zij voortdurend op jacht zijn.

Tanja Ik vind het heerlijk als mooie mannen in mijn buurt ronddraaien. Het streelt mijn ijdelheid. Als ze een deur voor mij openhouden, mijn jas aannemen, als ze mij taxeren, dat is de max. Ik vind het mooi om vrouw te zijn in een mannenwereld.

Ben (terug op) Hallo, hier ben ik weer. Dat rood ding op twee wielen... is dat jouw fiets?

Anja knikt.

Ben Roest en nog eens roest.

Anja Bij een rode fiets valt dat zo niet op. Roest?

Ben Ik heb dat ding eens aangeraakt. Kraken en piepen.

Anja Als je er mee rijdt, dan hoor je alleen een zacht gezoem. Maar je moet dan wel doortrappen.

Ben Daar begin ik niet aan. (toont zijn handen) Kijk eens!

Anja Wat is er aan jouw handen te zien? Je hebt alle vingers toch nog.

Ben Mijn vingers staan al krom van dat wringen aan die vleugelmoeren.

Tanja Van pinten pakken zeker!

Ben Daar doe ik niet aan mee. Ik doe niets dan studeren. Zelden ga ik op café. Ik ben maar eens in de week boven mijn theewater.

Tanja Van trappist te drinken?

Anja En de andere dagen?

Ben Dan drink ik geen thee! Bier is goed voor het aanscherpen van het verstand. Einstein dronk ook regelmatig een pintje.

Anja Een pintje?

Ben Bij manier van spreken, natuurlijk. Eentje met een keer. En op het laat van de avond zie je het resultaat. En dat valt gewoonlijk mee.

Tanja En is die fiets hersteld?

Ben Ha, de fiets. Neen. Gewoon een andere kopen. Met een zachte kleur. Zo van dat schreeuwerig rood, hoe komen mensen op dat idee?

Tanja Jij ontgoochelt mij. Zo een flinke kerel.

Ben Een boom die te kort is afgezaagd. Tja... Er is niets aan te doen. Schroothoop.

Anja Dan stap ik maar eens op. Voordat het donker is ben ik nog thuis.

Ben Ik kan u toch terug doen. Met mijn nieuwe auto... Ik heb twee nieuwe cd's...

Tanja Was dat de bedoeling, misschien? Met zo een snelle auto vertrouw ik mijn vriendin niet aan u toe.

Ben Ik kan ook stoppen, onderweg, om wat bij te praten.

Anja Neen, dank u. Jij lijkt mijn type niet. Een man die geen fiets kan herstellen... Had jij nu...

Ben Ik kan er nog eens naar gaan kijken. Misschien lukt het wel.

Anja Doe geen moeite.

Ben Ik studeer voor chirurg. Mijn handen moeten zacht blijven. Ik doe alle dagen antitrilling oefeningen. Als je een operatie doet, moet je zien waar je snijdt.

Anja Studeer voor beenhouwer, dan werk je ook in het vlees. En een dikke of dunnen biefstuk maakt alleen wat prijsverschil.

Ben Dat heeft mij nu gepakt. Een chirurg vergelijken met een ordinaire beenhouwer. Ik, ik red mensenlevens! Ondankbare ... (kwaad af)

Tanja Je hebt hem goed op zijn plaats gezet.

Rita (op, gestoord) Wat is hier allemaal gebeurd? Ben liep me bijna omver.

Tanja Hij zal evenwichtstoringen hebben, vermoed ik.

Rita Wat is hier gebeurd?

Tanja Hij is tegen het paard gelopen en de kop is er afgevallen. Daarvan schrok hij zo dat hij bijna hysterisch werd. Pubers!

Rita (ziet nu Anja) Bezoek, wie ben jij?

Tanja Een vriendin die eens langs kwam.

Rita Ik wist niet dat jij nog zo'n jonge vriendin had. (steekt hand uit naar Anja) Rita von Bach en jij?

Anja (steekt hand uit) Aangenaam met je kennis te maken, mevrouw Van Bach!

Rita Von Bach, kindje. Onze voorvaderen woonden in Beieren. Staalindustrie en brouwerijen, vroeger hout en bosbouw. Nog nooit een von Bach gedronken?

Anja Anja Vercammen.

Rita Van die slechte advocaten. Hebben ons laatste proces doen verliezen. Hun tegenargumenten waren vals en onbetrouwbaar. Maar jij lijkt mij een mooie vrouw. Mag ik je hand even vasthouden? (bekijkt de vingers van Anja) Jij speelt piano?

Anja (lacht) Vroeger, een beetje. Ik studeer voor verpleegster en heb weinig tijd.

Rita (tot Tanja) Ik wist niet dat jij vandaag een afspraak had?

Tanja Mijn vriendin heeft pech, vandaag.

Rita Ja? Pech, wat jammer!

Tanja Platte band, aan het achterwiel.

Rita Is ze dan met een fiets gekomen? Alleen al tot aan de toegangspoort is het 200 meter... Bezoek komt toch gewoonlijk met de car?

Tanja Ze is met een rammelfiets gekomen, mama. Een rammelfiets. En dan nog eens platte band. Gewoon een stukje glas in de achterband. Zoiets kan gevaarlijk zijn.

Rita Een rammelfiets, is dat iets speciaals? Maar kindje toch: platte band. Mijn man, de professor, heeft dat vroeger ook eens gehad. Hij was nogal sportief, voordat wij trouwden. Sinds ons tweede kind Ben, de toekomstige chirurg, geboren is, is alle activiteit die ik als sportief kan beschouwen, stilgevallen. Met goede bedoelingen alleen kom je niet ver. (kijkt naar Anja) Zo een mooie vriendin...

Tanja Ze heeft blauwe ogen, mama.

Rita Zeldzaam als witte olifanten, zeggen ze. (lacht, kijkt naar de ogen van Anja) Ja, blauwe met een groen tintje: heel mooi. Ik heb nog zo iemand gekend. Héél lang geleden. (kijkt nog eens naar Anja) En weten de jongens al dat jij zo'n mooie ogen hebt?

Tanja Ze studeert nog, mama.

Rita (lacht) Toen ik studeerde... (kijkt naar Anja) Nog geen vaste vriend? Dat zie ik. Ik zou ook niet meer trouwen. Een goede huishoudster in de buurt is nuttiger. Lekker medaillons met een zacht sausje... en gratin. En natuurlijk een blonde von Bach!

Anja Ik eet graag kip.

Rita Sinds onze kippen dood zijn, komt er hier niet veel vlees meer op tafel.

Tanja Papa zei dat jij vegetariër geworden bent.

Rita Omdat er niemand naar het dorp wil rijden.

Tanja Misschien wordt Ben wel beenhouwer.

Rita Hij wordt chirurg.

Anja De mensen eten te veel.

Rita Maar honger hebben is ook niet alles.

Tanja Heb jij nu ook al honger, mama? Papa loopt ook met een lang gezicht rond.

Rita Ik ben aan het twijfelen.

Tanja Eet een appel. Beter dan een aperitief. Het scherpt uw tanden.

Rita Dan komen mijn tanden los te zitten en dat is nefast voor mijn stem. Ik ben zo een octaaf kwijt. Appels verzuren mijn maag.

Tanja Met je maag moet je toch niet zingen!

Janus (op, kijkt naar Anja) En blanke maagd, nog altijd hier?

Tanja Papa, zoiets zeg je toch niet. Wij hebben het best gezellig. Ten minste als niemand ons komt storen.

Janus Ik zit maar aan die platte band te denken. Zal ik je wegvoeren, naar het dorp?

Tanja Ze kan best met mijn fiets rijden.

Janus Ik wil me opofferen en ik ben zeker terug voor het avondeten. Voor het gezellige familieonderonsje met uitgebreid aperitief.

Anja Voor een lekker kalkoentje kan ik wel zorgen. Er lopen er bij mijn oom wel enkele rond die de binnenkant van een echt kasteel willen zien.

Janus Een prettige laatste reis is altijd graag meegenomen.

Rita Kalkoen? Hebben die niet te veel pluimen?

Janus Die zijn er al af als die lieve diertjes in de keuken komen. En van de keuken naar mijn open mond is maar een korte afstand. Met echte bakboter schuift dat heerlijk binnen.

Tanja Vegetarisch eten is gezonder!

Janus (tot Anja) Jij zorgt voor zo een volwassen beestje en ik breng je naar huis. We drinken nog een wijntje en dan offer ik mij op.

Rita Jij hebt al genoeg gedronken. Juffrouw Anja moet zeker denken dat jij een beetje gek bent.

Janus Een beetje gek is niet erg. Daarbij: ik weet dat ik wat mankeer. Mijn hersens zijn enkele keren overhit geraakt. De elasticiteitsgrens is overschreden en dat heeft gevolgen. Liefste Rita, ben ik nu alle dagen een beetje gek? Toch alleen maar bij grote temperatuurschommelingen? Trouwens: ben jij ook niet een beetje gek?

Rita Ik ben alleen gek geworden omdat jij bijna altijd gek doet. Mijn muzikale talenten komen zo niet tot volledige ontplooiing. (maakt enkele mislukte stemoefeningen) Zie je. Dat bedoel ik. Mijn stem zweeft als een geest door deze ruïne. (kwaad tot Janus) En in het vervolg maak je minder lawaai met dat plasticke radiootje van jou. Ik ben de enige in dit huis die een financiële inbreng heeft.

Janus Het is daarom dat er altijd van die zware stenen naar beneden vallen en nooit terug op hun plaats komen.

Rita Stenen kunnen niet vliegen.

Janus Ik heb altijd gehoopt dat jij op een dag door deze plaats zou vliegen. Dan was je eens nuttig.

Rita Halve gek!

Anja (tot Tanja) Mag ik jouw fiets lenen? Mijn papa brengt die wel terug.

Janus De klant is koning. Ik had je anders graag naar huis gebracht. Het zij zo! Vergeet dan dat beest niet.

Tanja Breng die fiets maar zelf terug. Dan heb je meteen een reden om nog eens langs te komen.

Anja en Tanja recht.

Anja Het was mij héél aangenaam. (geeft een hand aan Rita en Janus)

Rita Je moet maar eens piano komen spelen. Het is een Steinbach. De noten rollen zo achter elkaar.

Janus Het lijken wel borrelhapjes! (vernietigende blik van Rita)

Anja en Tanja af.

Rita Je hebt weer eens gescoord.

Janus En dan heb ik er nog geen moeite voor gedaan. (schenkt zich een glaasje rode wijn in)

Rita Jij wordt nog een beroepsdronkaard.

Janus Beter met een volle maag dan een lege.

Rita Een kind met goede opvoeding. Ze doet mij aan iemand denken.

Janus Ja? (drinkt) Met al die wijn, kan ik niet meer zo gezond denken.

Rita Anders ook niet.

Janus (ziet zijn fuchsia die zijn bladeren laat hangen) Mijn laatste preparaat werkt averechts. Drinkt van glas en giet het laatste restje wijn aan de stengel van de plant.) Eerste hulp bij ongevallen.

EINDE EERSTE BEDRIJF

TWEEDE BEDRIJF

De volgende dag, namiddag

De professor zit onbeweeglijk op zijn paard. Zijn GSM, die op een tafeltje ligt, niet ver van het paard, rinkelt. Pas dan weet het publiek dat de professor in het harnas zit. Hij wil van dat paard, maar het lukt niet.

Janus (kijkt angstig naar beneden) Dat lukt nooit. Zo hoog. Wie heeft dat bankje weggezet? Welke snoodaard heeft mij zo een oneerlijke poets gebakken. Ridders hebben een erecode. Laat niemand van zijn paard vallen en zeker niet in een plas water. Alleen met de degens wordt een strijd beslecht. (doet nog enkele pogingen, maar geeft het dan op, jammert.) Was mijn mama nu maar hier, of mijn papa zaliger. Ik kan er niet af!

Tanja komt even kijken, maar trekt zich terug, geniet van de hulpeloze professor.

De GSM rinkelt opnieuw, maar dan luider.

Janus Dit lijkt mij wel dringend. Dat zou de universiteit kunnen zijn. Ze willen me terug. De studenten kunnen niet zonder mij. Ze zullen problemen hebben met de plantjes aan de universiteit. Ik moet eraf! Help! Help, moord en brand!

Tanja (op vanuit de tuindeur, blijft daar staan, tot dat het rinkelen ophoudt.) Hallo!

Janus Ben jij het Tanja?

Tanja Ja! Wat is er? Je lijkt wel in paniek? En waarom al dat lawaai?

Janus Ik wil er af.

Tanja Je zat juist zo goed. Een echte gepensioneerde ridder. Stijl, papa!

Janus Die GSM, dat kan de universiteit zijn. Ze willen me terug.

Tanja Heeft je GSM gerinkeld?

Janus Ja, en ik kan niet van dat verdomde paard. Mijn strijdros wil niet door de knieën gaan.

Tanja Dat doen alleen kamelen, papa. Van een paard moet je in een ruk springen. Hop en dan met je twee voeten op de grond. Probeer het eens, het zal wel lukken.

Janus En als ik val?

Tanja Dan raap ik je wel op. Jij bent toch mijn papa? Mijn lieve papa!

Janus Maar ondertussen laat je mij toch maar stikken. Waar blijft de eerbied van kinderen voor hun lieve ouders?

Rita (op terwijl ze een liedje zingt, blijft staan, gestoord) Wat was dat lawaai hier allemaal?

Tanja Papa zit op zijn hometrainer en de GSM ging: hij kan niet van zijn stalen ros.

Rita Gewoon dat ene been langs de andere kant en laten afglijden. Als hij dat niet meer kan, dan moet hij er niet meer opzitten. We zullen nog een schommelstoeltje moeten kopen! (af)

Janus Ze hebben dat bankje weggenomen.

Tanja Wie er op kan, moet er ook afkunnen. Het is gewoon het omgekeerde.

Janus Dan wil jij mij niet helpen?

Tanja Zeker! Ik wil je altijd helpen. Wat moet ik doen?

Janus Help mij hier af. Ik krijg claustrofobie.

Tanja En als je nu eerst eens een tochtje zou maken. Door het bos en dan over die steile heuvel. Als een echte ridder...

Janus En mijn GSM dan?

Tanja Ik blijf wel even. Tenslotte: jij bent toch mijn papa?

Janus Jij bent een echte jonkvrouw!

Tanja Met zes onderrokken!

Janus Laat mijn ros maar draven! Ik wil mijn vijand tegemoet treden!

Tanja plaatst een muntstukje in een gleufje en meteen begint het paard vreemde bewegingen te maken.

Janus O, stalen ros, dat de eeuwen trotseerde, draaf met mij over de verre vlakten. Leidt mij naar de heuvels van het leven. Berg en dal. (kijkt naar dochter) O, lieve jonkvrouw! Geef mij mijn zwaard! De vijand is in aantocht. Ik hak er op los. (Tanja geeft zwaard aan Janus, die met het zwaard zwaait en plots houdt het paard op te bewegen) Wat is dat?

Tanja De vijand is gaan lopen.

Janus O, snoodaard! Hoe kan ik nu mijn zwaard proberen. (kijkt naar het paard) Het paard zal honger hebben. Geef eens wat bieten en hooi!

Tanja Je zult moeten tanken, denk ik.

Janus Geef dan een tankbeurt.

Tanja Super of diesel?

Janus Wat is dat nu voor een vraag? Vooruit! Ten strijde!

Tanja Een platte band, misschien?

Janus Vooruit! Geen gezever!

Tanja Ridders zeveren niet!

Tanja plaatst een muntstukje in de gleuf en het paard begint opnieuw te schokken.

Janus De vijand is terug. Uit de weg! Vooruit, ten strijde.

Ben op, gekleed om weg te gaan.

Ben Papa, wil jij je auto even verzetten, ik moet naar Leuven.

Janus Uit de weg! Hier, pak aan! Dat is één en wie wenst er nog wat?

Ben (luider) Papa, je auto! Papa!

Janus Ten strijde!

Plots houdt het paard op met bewegen.

Janus doet alsof hij getroffen is door een zwaard.

Janus Zo ga ik nog dood. Vaarwel mijn geliefde!

Ben De auto, papa!

Janus En wat moet ik met de vijand doen?

Ben Opeten!

Rita op terwijl ze stemoefeningen doet, met vele gebaren.

Ben Papa, wil zijn auto niet verzetten.

Rita Wat mankeert er, edele ridder?

Janus Zwijg jullie allemaal. Ik ben aan het nadenken.

Rita Dat mag je alleen 's avonds doen, om je stommiteiten goed te praten. Kom van die schommelstoel!

Janus Veel te hoog!

Tanja (zet voetbankje bij het paard, strekt handen uit) Kom, edele ridder, glijd in mijn armen! Maar pas op met dat zwaard.

Janus glijdt in de armen van Tanja en komt heelhuids op de grond. Tanja helpt hem zijn harnas uitdoen. Hij geeft de sleutel van zijn auto aan Ben die afgaat. Harnas terug op het paard.

Janus Mijn spieren zijn voldoende getraind en de boze geesten verdreven. Nu ben ik terug een gewone mens.

Rita Ik hoop het voor jou!

Tanja Alleen nog een beetje met de planten experimenteren en je kunt voor de rest van de dag op een zetel liggen. Naar tekenfilmpjes kijken. (af)

Janus Jullie begrijpen niets van kunst en wetenschap.

Tapt voor zich een rood wijntje, zet zich aan de tafel achteraan, kijkt naar zijn fuchsia's, schudt met het hoofd, streelt ze, ...

Rita kijkt rond, schudt hoofd, traag af.

Ben op en werpt de sleutels naar Janus.

Ben Wie heeft met mijn auto gereden? Hij staat helemaal op reserve!

Janus Dat kan.

Tanja Je hebt toch een bankkaart?

Ben Maar dat gaat dan van mijn rekening!

Janus (zonder opkijken) Dat Kan.

Ben windt zich op.

Ben Jullie moeten eens leren...

Janus Als wij dood zijn is alles voor jullie. Nu of later is toch hetzelfde?

Ben Als je maar niet verliefd wordt op dat juffrouwke met haar platte band.

Janus Ik zou twee vrouwen best kunnen gebruiken. Eentje voor de dagdagelijkse dingen waaronder de plichtplegingen in de keuken en eentje voor gratis toegangskaarten bij de opera.

Ben Jij wordt nog gek, papa.

Janus Neen. (vertrouwelijk) Ik ben het al een héél tijdje. En het verbetert, iedere dag een beetje meer gek.

GSM van de professor gaat.

Janus Ik ben niet thuis. (doet gewoon verder, wil niet gestoord worden, GSM houdt op met bellen.)

Ben En ik ben weg.

Janus Jammer! We hadden nog boeiende gesprekken kunnen voeren.

Ben Ik weet niet of ik wel tot aan de eerste pomp kan rijden.

Janus Rij richting Liersesteenweg, dat is een beetje bergaf. En de eerste benzinepomp is waarschijnlijk gesloten vandaag. Ik wens je alle succes toe!

Ben af.

GSM van de professor rinkelt.

Janus Die van de universiteit houden ook nooit op. Ik zeg altijd: als ze je moeten hebben, zullen ze wel blijven bellen.

Janus naar GSM toe.

Janus Hallo! Met de professor. (is ontgoocheld) Wat? Niets dan geruis. Hallo, met de professor. (luistert) Wie? Wat? Een testoproep? Wat, de deur openen? Dit is een mop!

Katrien, de buurvrouw op. Blijft aan de deur staan met haar GSM aan haar oor.

Katrien Dag, buurman!

Janus Jij bent het.

Katrien Met een spiksplinter nieuwe GSM. Vandaag gekregen, voor mijn verjaardag van vijf jaar geleden. Toen hadden ze mij al zo een ding beloofd. Had jij mij herkend?

Janus Ik verwachtte een telefoontje van de universiteit.

Katrien Die bellen alleen in de voormiddag, na de middag houden ze daar siësta.

Janus Wat weet jij van de universiteit?

Katrien Dat dat een groot kiekieskot is. Was mijn stem duidelijk verstaanbaar? (blaast in de GSM) Hoor je mij nu?

Janus Mijn oren tuiten!

Katrien Heel gezond. Je hoort nog normaal. Voor mij een wit wijntje alstublieft. Dan kan ik ondertussen nog enkele proeven doen met dit ding. De honderd en de honderdeneen nog eens opbellen.

Janus Wie gaat dat betalen?

Katrien Ik heb een abonnement.

Janus Die diensten mag je zo maar niet bellen.

Katrien Ik wel. Ik zal de honderd eens bellen. (vormt nummer) Ha, met de honderd? Het is met Katrien Vervoort. Ja, kan ik lange Jos eens spreken? Wat? Dat gaat niet? Baas of geen baas. Ik heb nu eens tijd. Alle gesprekken worden geregistreerd? Prima. Geef die lange slungel maar eens. (even wachten) Hallo, Jos, met Katrien Vervoort. Ja, met mij. Ik heb een nieuwe GSM, klinkt dat een beetje normaal? Prima. Allez, doe ze daar de groeten! (GSM weg, zet zich) De bediening is hier slecht, buurman!

Janus tapt een beetje tegen zijn zin een wijntje voor Katrien, en zet dat op tafel.

Katrien Pak er ook maar eentje. Een rode, peis ik. (kijkt naar het paard met harnas) De ochtendgymnastiek al achter de rug?

Janus (terwijl hij ook voor zich een wijntje inschenkt) Het is al bijna avond.

Katrien 't Is te zien van waar je begint te tellen. Voor sommigen begint de dag veel later.

Janus En wat kan ik voor je doen?

Katrien Ik kwam naar de kweek kijken. De konijnen. En toen zag ik een kapotte fiets staan. Ik dacht: de adel is weer eens een stukske gevallen. En dan die nieuwe GSM, een wonderbaar ding, professorke! Je klapt tegen een ding zonder draad en iemand anders hoort wat je zegt. Ook zonder draad. Wonderbaar. Gezondheid! (drinkt van haar glas)

Janus (drinkt) Dan zijn we bijna uitgepraat. Ik heb het heel druk.

Katrien (naar de fuchsia's) Dat wordt niets, professorke. Ik zal eens moeten helpen. Maar vandaag niet, ik heb het nogal druk. Er komt straks een nieuwe vrijer solliciteren.

Janus Ja, ...

Katrien Ze willen allemaal vrijen, maar ze weten niet wat dat is. Gebrek aan ervaring.

Janus (recht, wil Katrien uitlaten) Succes!

Katrien (naar de deur toe) Ik heb nog een verrassing voor je.

Janus Ja?

Katrien In de koffer van mijn auto.

Janus Ben jij met een auto gekomen?

Katrien Ja, met die rammelkar van onze Jos, die lang slungel met zijn zes kinderen. Eens je boven de honderd rijdt, hoor je geen gerammel meer. Dan zingt hij. Een auto die zingt is gezond. En de benzinebak is altijd vol. Ik tank alle weken. Ik ben daar een BMW tegengekomen die in panne stond. Zonder benzine. Ik heb die sukkelaar voortgeholpen. Een plastieken darmpje en, enfin, jij kent dat systeem toch zeker?

Janus Wat dat mijn zoon niet?

Katrien Dat kan. Hij was woedend en je zoon is altijd vriendelijk. Ja, dat kan wel. (werpt haar autosleutels naar Janus) Kijk eens wat ik in mijn koffer heb? Ik kom goei werken doen. (Janus aarzelt even) Komaan, treuzel niet te lang: mijn tijd is kostbaar!

Janus af, Katrien tapt zich nog een glaasje witte wijn en ziet even later de professor met twee zakken eetwaar binnen komen.

Janus Wat heeft dit te betekenen? Ik heb het héél druk.

Katrien Ik ook. Ik moet nog een vrijer afwerken. Praktisch examen.

Janus Dat is om te eten?

Katrien Allemaal vervallen producten van de winkel van mijn jongste dochter. Een Sparwinkel. Wat vervallen is, moet uit de rekken. Maar dat is nog prima. Het belangrijkste is dat de koude keten niet onderbroken wordt. Van koelkast naar koelkast is de beste manier om iets nog een tijdje optimaal te bewaren.

Katrien legt alles op de tafel. Allerlei eetwaren. Heel de tafel ligt vol. De professor kijkt met begerige ogen naar die weelde.

Janus En nu?

Katrien Alles sorteren en in de koelkast, zo vlug mogelijk. Ik kom koken, voor jullie.

Janus Ik zie geen vlees.

Katrien (kijkt op uurwerk van haar nieuwe GSM) Ik zal eens gaan kijken. Op dit moment zullen er al enkele in een strop bengelen. Konijn met pruimen en rijst en nadien een zacht puddinkje, dat lust jij toch, hé?

Janus Katrien, jij bent een schat van een buurvrouw. Sinds onze huishoudster ons laten zitten heeft, is het hier maar een triestige bedoening. Alle dagen brood met brood. In een kasteel wonen en met een platte maag rondlopen is ook niets.

Katrien De adel moet zich versterken. Doodgaan van de honger is erger dan van te veel eten.

Janus Zo een vrouw...

Katrien Dat zeggen alle mannen, die bij mij komen solliciteren, maar ze in mijn bed krijgen, dat is iets anders.

Katrien naar de deur toe.

Katrien Twee jonge konijnenvaders met een zacht pelsje. Zet de pruimen al maar te week in wat lauw water.

Janus Ik hoop dat je succes hebt.

Katrien Met de konijnen?

Janus Ja, ...

Katrien Zijn het geen konijnen, dan zijn het katten: er lopen er hier genoeg rond. Die moeten wel een uurtje langer sudderen. En mannen? Morgen komt er opnieuw iemand solliciteren. Een rijke boer. We zien wel! (naar de professor toe) Lauw water voor die pruimen. Een zakje is genoeg.

Katrien af, de professor kijkt naar die weelde op de tafel.

Janus De oorlog is voorbij. (denkt na) Toch vertrouw ik die Katrien niet. Het verschil tussen konijn en kat. Hebben katten geen platte beenderen? Ik eet geen kattenvlees.

EINDE TWEEDE BEDRIJF

DERDE BEDRIJF

Een paar dagen later

Een van de twee fuchsia's staat er verdord bij. De professor zit op zijn paard. Onbeweeglijk. Hij mediteert.

Anja (op, roept) Volk!

Geen reactie.

Anja kijkt naar het harnas op het paard. Kijkt naar de zwaarden. Lacht. Neemt een zwaard, trekt het uit de schede en gaat ermee voor het paard staan. Tast aan het hoofd van het harnas.

Anja Een vakkundige reparatie. Zo vast als een verroest achterwiel. Gewoon koppeke af. Zou dat nog lukken? Driemaal is scheepsrecht. Vooruit dan maar!

Kijkt naar het publiek, dat kan vermoeden dat Janus in het harnas zit, maar het niet weet. Wanneer Anja met het zwaard zwaait telt zij: één, twee, drie, de reactie bij het publiek uitlokken, zodat zij meetellen.

Anja (zwaait met zwaard) Eén, twee, drie! (wil toeslaan maar bedenkt zich op het laatste moment, kijkt naar harnas, betast harnas.) Vooruit dan maar! Eén, twee, drie! (met een flinke zwaai treft het zwaard het harnas.)

Janus (die in het harnas zit, schreeuwt het uit) Hé!à, ik word vermoord. Genade! Genade!

Anja laat zwaard vallen, kijkt naar harnas.

Anja Dat, dat harnas is bewoond. Een pandjeskraker in een harnas. Ze zijn tegenwoordig met weinig tevreden.

Janus (jammert) Amaai, amaai!

Janus tast aan zijn hoofd, laat zich van zijn paard glijden, het harnas valt in stukken uiteen. Anja helpt hem.

Anja Sorry. Ik wist niet dat er iemand inzat.

Janus En ik wist niet dat er iemand als een gek met een echt zwaard...

Anja Ik dacht dat het hoofd er meteen zou afvliegen. Vorige keer ging het zwaard er precies door alsof het boter was. Het gaf een heerlijk gevoel, dat masker te zien vliegen.

Janus Gelukkig dat dit een echt harnas is, anders kon ik mijn verder leven wel vergeten. Doodgaan zonder kop, ik mag er niet aan denken. (voelt aan zijn hoofd)

Anja Doodgaan zonder kop? In de hemel zetten ze op jouw corpus wel een perfecte kopie. Zie je daar al een professor zonder kop rondlopen?

Janus Ik zie mij nog niet in de hemel rondlopen. Het is hier veel te goed, soms toch. Houden wat je hebt, zei mijn papa zaliger altijd. Houden wat je hebt. (tast aan zijn hoofd). En de hemel? Komt men daar wel zonder GPS? (voelt aan zijn hoofd) Alles zit nog vast, toch zeker langs een kant. Doodgaan...

Anja Ook dat kan nog meevallen. Er is nog niemand komen reclameren!

Janus zet zich op een stoel. Anja schenkt een glas rode wijn in voor hem.

Tanja op, kijkt naar hulpbehoevende Janus en Anja die hem omringt.

Tanja (tot Anja) Heb je weer met dat echt zwaard gespeeld? Doe eerst aan bodybuilding. (naar Janus toe) Hallo, papa. Was je weer bijna dood? Dat stom paard wordt nog eens je graf.

Janus Dat paard valt nog wel mee, maar dat zwaard.

Tanja Er is nog geen bloed te zien. Zat je weer te mediteren op dat paard? (tot Anja) Dag, Anja! Jij lijkt wel een gevaarlijke tante. Telkens je hier komt, gebeurt er wat met een of ander zwaard. Weer een platte band?

Anja Dag, Tanja! Ik kom je fiets terugbrengen. Rammelt bijna zo hard als mijn vehikel. En het zadel staat los. Dat geeft een raar gevoel.

Tanja (tot Janus) Arme papa! Bijna onthoofd. Voel jij je voeten nog wel? (Janus knikt langzaam) Dan is alles nog intact. Het zou kunnen zijn dat hier of daar een of andere spier het vertikt om verder te functioneren. (tot Anja) Jij hebt toch wel een familiepolis? (knikt) Een pak van mijn hart. (tot Janus) Papa, ga jij nu maar wat rusten. Gelukkig ben je niet in shock.

Anja Professor, ik wil mij verontschuldigen. Dat zwaard, ...

Janus Ik oefende vroeger ook met zo'n zwaard, maar ik gebruikte het om riddertje te spelen. Verder dan poppen ben ik nooit gekomen. Jij had het op mijn hoofd gemunt.

Anja Jouw hoofd was een gemakkelijk doel. Jouw benen leken mij minder geschikt voor dit zwaard. Ik zal het nooit meer doen.

Tanja Ga wat rusten, papa. Tegen dat wij gaan eten, is alles terug normaal. Tenminste zoals altijd.

Janus (wil afgaan, ziet een van die fuchsia's die er wat verdord bijstaat. Hij wijst naar de plant) Een ongeluk komt nooit alleen.

Tanja Wij hadden bijna een begrafenis in de familie. Die plant is vervangbaar.

Janus Dat zeg jij. Voor mij is dat mijn levenswerk. Ik mag er niet aan denken wat er met mijn plantenonderzoek zou gebeuren, na mijn dood.

Tanja Alles gewoon de vuilbak in, papa. Het leven gaat door, ook na de dood van een briljante uitvinder.

Janus Wat een dankbare dochter. (af, terwijl hij aan zijn hoofd wrijft).

Tanja Zet je, Anja. Het was even schrikken zeker?

Anja Een beetje wel. Ik zie het al in de kranten staan. Briljant professor vermoord in eigen kasteel. De dader was zich van geen kwaad opzet bewust. Een wetsvoorstel zou zwaarden en oude oorlogswapens moeten weren uit de samenleving.

Ben (op langs de tuin deur, blijft staan, kijkt naar Anja) Wat een eer! Prinses Platte Band op bezoek.

Tanja (recht) Ik laat jullie gezellig praten. (tot Ben) Papa was bijna zijn hoofd kwijt.

Ben Onze dynastie onthoofd. (tot Anja) Jij profiteert wel met volle teugen van de gastvrijheid van dit kasteel. Zwaai jij overal met zwaarden?

Anja Alleen als ik in een kasteel kom. Een kasteel met echte zwaarden. Als kind al had ik er mijn twijfels over of je met een zwaard echt iemand zijn hoofd kunt afhakken. En nu heb ik nog mijn twijfels.

Ben En overal waar je maar enigszins kan, experimenteer jij.

Anja Ik doe mijn best. Ik denk dat sommige nekken dik en vol rimpels zijn.

Ben Dan ben jij een echte sadist.

Anja Ik doe mijn best.

Tanja Ik denk dat papa mij nodig heeft. (af)

Anja Jij bent wel echt gastvrij!

Ben Grappig dat jij dat zegt. Wat kom jij hier eigenlijk doen? O, voor ik het vergeet: die platte band van jou, vorige keer...

Anja Wat is ervan?

Ben Die band was niet kapot. Toen je de band leeg hebt laten lopen, heb je vergeten het ventiel terug toe te doen. Zeg eens wat je hier komt zoeken?

Anja (kwaad) Waar wil jij mij nu van betichten? En wat gaat het jou aan?

- Ben Ik woon hier en de veiligheid en rust wil ik wel een beetje mee bewaken. Kom je spioneren om een slag te slaan?
- Anja Heb je hier al eens goed rondgekeken? Alleen wat oude rommel is hier te bespeuren. En de koelkast is altijd leeg. Hier eten ze alleen wormen en andere insecten.
- Ben Dat is brutaal. Ons kasteel wordt geklasseerd.
- Anja De visvijver, stond er in de kranten. Maar daar zitten allen wat verdwaalde kikkers in. En overjarige karpers die mekaar opeten om in leven te blijven.
- Ben Het kasteel en het ganse domein zijn geklasseerd. Wij hebben onze standing hoog te houden. Vorig jaar is er zelfs een delegatie uit Spanje op bezoek geweest.
- Anja Ze kwamen naar de kikkers kijken, heb ik gehoord.
- Ben Waarschijnlijk komt ons kasteel en de ruime omgeving op de lijst van het Werelderfgoed van de Unesco te staan.
- Anja Woonden jullie niet in een kasteel dan zouden jullie perfect in aanmerking komen voor steun van het OCMW of de Voedselbank.
- Ben In afwachting dat er terug een huishoudster beschikbaar is, kookt onze buurvrouw, iedere dag. We eten terug zoals het onze stand betaamt. Heb je al eens buiten gekeken? Er staan drie BMW's op de parking, geen versleten fietsen.
- Anja BMW's met een lege benzinetank. (recht) Ik heb genoeg genoten van je gastvrijheid en hoffelijkheid. Ik hoop dat je na je avondvullend etentje half dronken van die azijnwijn in de sloot sukkelt. Als iemand als jij voor dokter studeert dan ga ik in de toekomst naar een kwakzalver.
- Ben Je bent goed van begrip. Weet je de deur nog staan? En bij een volgend bezoek breng je je papa mee. Daar heb ik ook een eitje mee te pellen. Ik bedoel die papa die als advocaat sprookjes vertelt aan de rechters en de waarheid verdraait. Of nog beter: schrijf een brief.
- Tanja op, blijft in de deuropening staan. Ben, noch Anja, ziet Tanja, die blijft staan.
- Anja Ik kom zeker nog eens terug. Misschien zul je dan wel weten waarom ik naar hier gekomen ben. En die platte band: die was echt plat. En als ik echt komedie wil spelen dan doe ik dat intelligenter dan jij kunt vermoeden. Ook verpleegsterkes hebben 1,5 kg hersenen, net als toekomstige chirurgen. En misschien zitten er bij mij meer kronkels in dan bij jou. En je weet het: iedere kronkel kan duizenden computerbestanden bewaren en ontleden. (kijkt in haar handtasje, haalt er vijf euro uit en legt die op de tafel) Voor tegen dat je nog eens wilt autorijden. (kwaad af)

Ben kijkt Anja na, zet zich, kijkt voor zich uit.
Tanja kijkt naar Ben.

Tanja Bravo! Wat heb ik een keurige broer! Mijn beste vriendin er zo uitwerken, dat is pas klasse.

Ben Ik hou niet van indringers.

Tanja En ik hou niet van slome studenten die als omhooggevallen paddestoelen mijn beste vriendinnen buiten jagen. De dag dat jij met een vlam hier binnenkomt, schop ik die er dan ook zo uit. En jou erbij! Als jij eens in de slotgracht zou sukkelen, dan zou ik er geen spijt van hebben. En! Van mij mag jij er terug uitgeraken.

Ben Het is toch een verloren kost. Iemand die verloren gelopen is met een platte band dat geen platte band blijkt te zijn.

Tanja Wie zegt dat?

Ben De tuinman.

Tanja Ik heb dat ventiel opgedraaid. En mijn vriendin is geen verloren kost. Ik bepaal wie ik als beste vriendin beschouw en daar heb jij niets mee te maken. En maak nu maar dat je wekomt. (blijft aan de tafel staan, met tegenzin staat Ben op en verlaat de plaats richting keuken) Roer maar eens in de soep. Soep die aanbrandt is niet lekker! (Ben af)

Tanja zet zich.

Katrien op met wat groenten en twee konijnen (verpakt, voor het publiek slechts gedeeltelijk zichtbaar).

Katrien Jullie zien er vele gezonder uit, de laatste dagen.

Tanja Je hebt weer lekkere dingen bij.

Katrien Alleen vervallen producten van de winkel van mijn dochter. Dat dat niet ongezond is, bewijzen jullie volmondig. En ook nog wat gezond vers vlees. (wijst op de konijnen in de grote "shopper".)

Tanja Konijn?

Katrien Volgens dat ik peis wel. Maar een mens is maar een mens. Vergissen is altijd mogelijk.

Tanja Heb jij je al eens vergist?

Katrien Eens. En ik heb dat meteen goed gemaakt. Extra mostaard en de smaak was terug zoals het hoorde.

Tanja Konijn is echt lekker. En zeker met pruimen.

Katrien Kat en bruine ratten ook. Er is wel meer werk aan. En ajuin.

Tanja Ik mag er niet aan denken.

Katrien Alles went. Iedere streek heeft zo zijn gewoonten. Als vlees lekker smaakt dan moet men zich geen zorgen maken over de herkomst. Ieder beestje dat men opeet, had nog graag een tijdje geleefd. En wie eet er nu graag een oud konijn op? De laatste tijd loopt er nogal wat voor mijn voeten. Moet ik nu zeggen: neen, ik wil je niet opeten? Dat zou toch tegen het systeem zijn?

Tanja Zal ik een wijntje inschenken?

Katrien Witte. En er flink wat lucht inlaten. Ik bedoel: de kraan ineens openzetten zodat het goed broebelt.

Tanja schenkt twee glazen wijn in, zet zich aan de tafel. Beiden drinken van de wijn.

Katrien Ik heb die rode fiets zien wegrijden. Met een geweldige vaart. Is er wat gebeurd?

Tanja De fiets is hersteld en door de eigenaarster afgehaald; is dat abnormaal?

Katrien Neen. Maar dat meisje intrigeert mij. Ze doet mij aan iets denken en ik weet niet goed wat.

Tanja Dat kan als je wat ouder wordt. Mijn papa bekeek haar ook zo raar. Het zijn vooral haar ogen die papa intrigeren. En mijn broer moet er niet van hebben. Zo zie je maar: niemand laat Anja onberoerd.

Katrien Anja? Indien ik in jouw broer zijn plaats was: zo een duifke zou ik niet laten vliegen. Het is een prijsbeest.

Tanja Ik moet van duiven niets hebben. Ze vliegen zo maar boven je hoofd en ze laten ongecontroleerd het een en ander vallen. Precies een soort witte plastiekverf.

Katrien De ideale maten en alles is voorzien. Ze kan zelfs fietsen.

Tanja Wat heeft dat er nu mee te maken?

Katrien Er is natuurlijk nog een probleem voor jouw broer, maar daar kan ik nu niet over praten. Jouw papa was vroeger een flodderaar, wist je dat?

Tanja Mijn papa? (haalt de schouders op) Een flodderaar, wat bedoel je?

Katrien Dat hij graag naar mooie meisjes keek.

Tanja Meer zal het wel niet geweest zijn. Hij is nogal traag van beweging. Het zal wel bij kijken gebleven zijn.

Katrien Hij was een charmeur en kon goed dansen.

Tanja Rijdansen (doet enkele bewegingen) of zoiets.

Katrien Het was de tijd van die Schelvis Presley.

Tanja Elvis Presley.

Katrien En de Beatles

Tanja Dan heeft hij al van in die tijd zijn rug geforceerd.

Katrien Ik ga maar eens naar de keuken. Ik zorg voor jullie lekker eten en vergeet mezelf natuurlijk ook niet. Ik moet toch van alles eerst eens proeven. Dat is nu eenmaal het leven!

Katrien af.

Tanja kijkt naar het harnas, probeert de stukken terug op zijn plaats te zetten, maar het lukt niet. Ze legt alles op een hoop en steekt het zwaard terug in de schede en hangt het terug op zijn plaats.

Janus op, nadat hij in de deuropening had gekeken.

Janus Is ze weg?

Tanja Wie?

Janus Ze. Die met dat zwaard. Dat is toch niet normaal, hé! Ik was bijna mijn hoofd kwijt.

Tanja Papa, waarom kruip jij toch altijd in dat harnas?

Janus Het is het enige wat ons nog rest van het bloederige verleden van onze familie. Vijfhonderd jaar geleden waren de graven Van Tweesprong nog actief in deze omgeving. Je weet niet wat dat voor mij betekent: in het harnas van een van mijn voorvaders kruipen. Eén worden met de geschiedenis.

Tanja Zonder hoofd, eventueel.

Janus Heeft ze ook gezegd wat ze kwam doen?

Tanja Mijn fiets terugbrengen.

Janus En dat is alles?

Tanja Ja.

Janus Daar moet meer achter zitten. Haar ogen zeggen mij iets, en ik weet niet wat.

Tanja Vraag het aan Katrien.

Janus Wat heeft Katrien, die oude doos, met een-spring-in-het-veld te maken?

Tanja Katrien scheen Anja te kennen, dat dacht ik toch.

Janus Die is nu niet aan te spreken. Als wie werkt ook lastig is, dan heb ik liever mensen die niet werken. Daar kun je dan rustig mee praten.

Tanja Als die niet te lui zijn om hun mond open te trekken.

Janus zet zich.

Tanja Mijn broer deed heel verliefd tegen Anja.

Janus Vergeet je niet te liegen? Hij, verliefd? Dat zou mooi zijn. Ik dacht al dat ik de laatste van ons geslacht zou zijn die zich voortplante.

Tanja Ik dacht toch dat zoiets verliefdheid moet zijn. Ik heb er ook nog niet zoveel ervaring mee. Eigenlijk was hij heel onbeleefd. Maar het schijnt dat zoiets op onhandigheid duidt en dat daaruit verliefdheid groeit. De juiste woorden vinden is niet eenvoudig.

Janus 't Is te zien waar je die woorden zoekt.

Tanja Ben verliefd, dat zou eens iets nieuws zijn.

Janus Ben? Hij zou slimmer moeten zijn. Zoiets kan toch niet.

Tanja Jij bedoelt standverschil? Kom, papa! Wij hebben geen stand hoog te houden. Dat spelletje is al eeuwen voorbij. Alleen jouw schommelpaardje is nog een stille getuige van dit verre verleden.

Janus Misschien bedoel ik iets anders.

Tanja Wat dan wel?

Janus Jouw mama is een héél ver familielid van onze tak. En misschien is Anja ook familie via een andere tak. Dan krijg je een soort inteelt dat niet gezond is.

Tanja Zijn er zoveel takken aan onze familieboom?

Janus Vroeger werden er takken bijgemaakt. Er werden nogal wat experimenten uitgevoerd. Iemand keek eens over het muurtje en wat later was er een nieuwe tak gemaakt.

Tanja Ik dacht dat ik uit een achtenswaardige familie kom. Bedoel je dat er ook een soort koekoeken bij zijn?

Janus Dat bedoel ik niet, maar je hoort toch soms een koekoek fluiten en waar gefluit wordt...

Tanja Heb jij vroeger eens geprobeerd een koekoek na te bootsen?

Janus Een nachtegaal en ook eens een merel. Niet eenvoudig als je het wetenschappelijk wilt benaderen.

Rita (op, blijft in de deuropening staan) Mooi onderwerp. Over jouw papa weet je nog de helft niet.

Tanja Vertel op, mama!

Janus En van je bloedeigen mama weet jij ook de helft niet.

Rita Vertel op! Ik heb niets te verbergen.

Janus In Wenen heeft ze eens een tijdje met een rosse Hongaarse dirigent en relatie gehad.

Rita Een intellectuele relatie. Dat was in de periode dat ik wilde componeren. Het contrapunt, of zoiets (lacht). We hebben uren gediscuteerd. Een mooie tijd. Vervlogen jeugd.

Janus Je was al rond de dertig. Jeugd? Je had al valse tanden. En die Hongaarse opa zijn ogen zaten verborgen achter een soort braambessenstruiken. Haar dat die kerel had. Overal.

Rita Jij was jaloers.

Janus Men zou voor minder jaloers zijn. Jouw vader heeft mij beloofd dat jij met mij...

Tanja Bestond dat toen al, die koppelverkoop?

Janus Ik had toen een Mercedes sportcar. En ik mocht jouw mama met die behaarde intellectueel naar de Praeter rijden. Uren hebben zij daar gediscuteerd over iets wat niet bestaat. En ik terwijl maar cola drinken aan een van die drankstalletjes. Mijn maagkrampen dateren al uit die periode.

Rita Jaloers.

Tanja En hoe is dat afgelopen?

Janus Op zekere dag liet die Hongaar tijdens een repetitie zijn stokje vallen en is hij van zijn stokje gegaan. Hij kreeg een mooie begrafenis en ik kreeg je mama terug.

Rita Er is nooit iets tussen ons gebeurd. Zuiver platonisch: ik weet niet waarom jij daar nu nog aan denkt. Het was een intellectueel, puur sang! Een prachtige kerel.

Janus Een wonderbare kerel. Overal haar. Ik weet nog altijd niet hoe hij in zo'n toestand niet onder een auto gelopen is.

Tanja Hij wandelde alleen maar in stadsparken zeker!

Janus Zoiets vergeet je niet vlug. Een platonische intellectueel.

Rita Hij leefde alleen maar voor zijn muziek.

Janus En hij is gestorven omdat hij geen adem meer kon krijgen. Het merendeel van de mensen sterft daaraan.

Rita Zijn hart. Hij had een zwak hart. Sommige mensen hebben geen hart.

Janus Dan zal ik lang leven.

Tanja Ik moet toegeven dat dit wel een mooi verhaal is.

Rita Het was ook een mooie periode.

Janus Ze heeft ook eens met een bariton intellectueel gepraat.

Rita Is het nu genoeg?

Janus (recht) Waartoe dient het ook nog!

Rita Het blijven mooie herinneringen. Telkens ik Hongaarse partituren moet instuderen, denk ik aan hem.

Tanja Die bariton?

Rita Neen, die dirigent.

Janus Mister schapenwol.

Rita Genoeg, nu.

Janus Dekselletje op het potje.

Rita Tenzij we over jou gaan vertellen. Ik weet er wel niet zoveel van, maar je kunt mij altijd verbeteren als ik iets verkeerd zeg.

Janus Dekselletje op het potje. Moet je geen stemoefeningen meer doen? Ik heb nog geen hoofdpijn gekregen, vandaag. Straks is mijn biologische klok van slag.

Rita Wanneer komt Anja terug?

Tanja Waarschijnlijk nooit meer. Ben heeft haar buitengebouwd. Hij was hoffelijk op zijn manier. Als zo iemand voor dokter studeert, ...

Rita Ze zal zijn type niet zijn. Ik zal haar bellen. Zij moet maar eens komen piano spelen. Een lief kind.

Tanja Misschien heeft ze nog nooit een piano gezien.

Janus Ze kan toch een keuze maken tussen al die witte en zwarte dingens. Als je maar regelmatig op dezelfde toetsen duwt dan heb je een prachtige melodie.

Rita Cultuurbarbaren!

Tanja Zeg dat maar aan Ben.

Rita Ik maak het wel terug goed met Anja. Zij heeft klasse.

Janus Daarin moet ik je nu eens gelijk geven. Ze heeft klasse.

Rita met stemoefeningen af.

Janus En nu maar hopen dat Katrien iets eetbaars klaarmaakt.

Tanja Ik denk dat ze nu iets speciaals klaarmaakt. Diaree gegarandeerd. Wat wil je: ze werkt met vervallen producten.

Janus Beter dat dan niets. Vroeger at ik in de Alma in Leuven. Je zag ten minste wat je ging eten.

Tanja Bij Katrien ook. Alleen, alles lijkt een beetje op elkaar.

Janus Het is eetbaar.

Tanja Boerenkost is eenvoudig van textuur, maar je geniet er van!

Janus (naar zijn verdorde fuchsia, betast het plantje) Wat moet ik nu doen?

Tanja Een drankje fabriceren en alles komt weer goed.

Janus (naar de tuin deur) Ik zal mijn apotheek eens halen. (af)

Tanja En ik ga eens naar de kikkers kijken. Misschien kan ik nog wat leren. Deze periode van het jaar is zeer vruchtbaar. (af)

Katrien op vaagt haar handen af aan haar voorschoot, kijkt naar het paard. Zij gaat op het paard zitten, wat na een tijdje lukt, kijkt vol verwachting en beweegt als een volleerde ruiter.

Janus op met poedertjes en drankjes.

Janus Ik moet een wonder verrichten. Een niet geregistreerd mirakel.

Katrien Ga eerst te voet naar Scherpenheuvel. Wat is nu dertig kilometer voor zo een flinke jeune premier.

Janus Als je zo oud niet was, dan gaf ik je een klinkende zoen.

Katrien Niet doen. Ik ben aan het paardrijden.

Janus Nu je het zegt. En lukt het een beetje?

Katrien Er zit wat weinig beweging in. Werkt dat mormel met centen?

Janus Hoe kan ik dat nu weten?

Katrien Probeer eens.

Janus En mijn mirakel dan?

Katrien Mirakels gebeuren meestal 's nachts. In jouw geval kan het ook gekakel zijn. Maar vermits planten geen eieren leggen...zal het niets zijn. Koop een andere fuchsia en met wat roze korrel lukt alles.

Janus Jij ontgoochelt mij.

Katrien Jij mij ook. Ik had gehoopt op een klinkende kus en die kreeg ik niet, ik had gehoopt op een beetje beweging in dat paard, maar jij wilt niet investeren.

Janus Jij moet mij achteraf met mijn probleem helpen.

Katrien Als ik niet van dat stalen ros donder. Vooruit!

Janus steekt een muntstukje in de gleuf van het paard, dat meteen begint te schudden. Janus terug naar zijn planten. Katrien geniet van de bewegingen. Zij zingt een cowboylied en wat later dreigt zij van het paard te vallen.

Katrien Professor, kom, ik val er bijna af.

Janus Als je er helemaal afvalt, raap ik je wel op. Tenminste, als het nog de moeite loont.

Katrien Professor! Ik val!

Janus snelt naar Katrien toe en is net op tijd om haar op te vangen. Rita komt op dat lawaai naar de ontvangstaal en ziet nog net dat Janus Katrien helpt.

Rita Professor toch! Jij bedriegt mij in mijn eigen huis.

Katrien Met zo een oude doos als ik, kun je je partner niet bedriegen. Ik ben immuun voor seks. Heb jij mijn borsten al eens bekeken?

Rita Ik dacht dat jij kwam koken.

Katrien Natuurlijk. De patatjes zijn aan de kook. Nog enkele minuten en ze zijn klaar. Ik wil mijn oude knoken wat soepel houden. Een fitnesscentrum waar je met je blote poep moet rondlopen, is te duur voor mij. Als jullie eens grote kuis houden, dan mag dat paard bij mij thuis afgeleverd worden.

Rita Ben je zeker dat die aardappelen het nog een tijdje uithouden, zonder jouw deskundige aanwezigheid.

Katrien Wees maar gerust. Ik laat de patatten altijd goed zwemmen, dan zijn de bovenste ook heerlijk. Gorgel nog een beetje. Heb je klein, klein kleuterke al eens geprobeerd?

Rita Ik zal zelf maar naar de aardappelen kijken.

Katrien Doe dat. Een klein beetje zout mag er nog bij.

Rita Als ze maar niet aanbranden.

Katrien Dat riek je zo. Gewoon van het vuur zetten en de keuken verluchten. O, ja, als het kan: haal die gazetten van mijn stoel en giet een glaasje broebelwater in. Ik kom zo!

Rita Als ik het hier niet coördineer, dan gaat het faliekant mis! (af)

Katrien (tot Janus) En wat was dat mirakel nu ook weer? (van het paard en stapt naar de fuchsia's van de professor)

Janus Ik weet niet wat er mis kan gegaan zijn.

Katrien Als de kat dood is, is ze ook dood. Als een plant zijn geest gegeven heeft, is hij er geweest.

Janus Ik dacht dat jij soms met je groot boerenverstand...

Katrien Zeker! Maar boerenverstand is alleen van nut bij normale situaties. (bekijkt medicatie en drankjes) Met dit kun je katten castreren, met dat kun je de kikkers in de vijver vergeven en met ...och! Alles weg en een nieuwe plant. (wil naar de keuken gaan)

Janus Ik had toch gehoopt dat jij...

Katrien (terug naar Janus) Ik zal je helpen. Ik heb zeker een oplossing voor jouw probleem. Koop eerst een nieuwe fuchsia. En dan brouwen wij een drankje dat alle planten doet groeien en ons ook gelukkig maakt. Gewoon doen!

Rita (op, moet overgeven) Ik heb van de soep geproefd en ...

Katrien Die soep is nog niet afgewerkt. Wat, moet jij nu overgeven? Vorige week serveerde ik kattenbillen en gedroogde ingewanden met champignonroomsaus en iedereen vond het lekker en nu, omdat ik de selder wat kleiner had moeten snijden, dreigt er een ongecontroleerde overstroming. Jullie hormonen werken ook verkeerd. Als kok heb ik hier nog een sociale zending te vervullen. (tot Janus) Kom, buurman: het eten is klaar!

EINDE DERDE BEDRIJF

VIERDE BEDRIJF

Enkele dagen later. Janus is bezig met zijn planten. De dochter Tanja komt kwaad binnengestormd.

Tanja Papa, wat heb ik nu gehoord?

Janus Moet ik dat weten?

Tanja Het schijnt dat er hier een opendeurdag doorgaat. Hier, op dit vervallen kasteel?

Janus Heb jij de kranten de laatste tijd niet meer gelezen?

Tanja Kranten? Wie leest nu zoiets? Wat staat er in de kranten?

Janus Ze staan alle dagen vol. En dat is op zichzelf al een kunst, en jij houdt toch van kunst?

Tanja Heel het dorp roddelt er over.

Janus Wat doe jij in het dorp? Een pintje gaan pakken in de Torenavalk?

Tanja (bloklettert) Opendeurdagen in de kastelen aan de Nethe. Ook het adellijke geslacht Van Tweesprong, dat al jaren het riante kasteel aan de meander van de Nete in ons dorp bewoont, zet de poorten wagenwijd open. (kijkt naar Janus) Netjes, niet? De poorten staan altijd wagenwijd open omdat ze niet meer toe kunnen en het kasteel? Alleen deze vleugel is nog min of meer bewoonbaar. Men roddelt, papa.

Janus Dan hebben ze eens iets nuttigs te doen.

Tanja Van wie komt dat idee?

Janus Dat weet ik niet.

Tanja Wie weet het dan wel?

Janus De burgemeester is dat eens komen vragen. Maar ik weet echt niet wie dat organiseert. Hij had twee flessen goede wijn bij en die hebben wij samen soldaat gemaakt. Enfin, we hebben ons opgeofferd, voor volk en vaderland. Toen hij buitenging vroeg hij mij of ik de deuren van het kasteel voor een weekendje kon openhouden voor een culturele manifestatie. En omdat de deuren niet meer toekunnen, kon ik niet weigeren. En wat is daar verkeerd aan? Van de extra subsidie kan ik een ander paard kopen, met elektronische besturing en met een ingebouwde DVD-speler. Stel je voor: luisteren naar Jim Rives terwijl je geniet van weidse beelden van toen.

Tanja Dit is een compleet zottenhuis. Weet mama daarvan?

Janus Iedereen weet dat. Iedereen is enthousiast, alleen jij maakt problemen. Er zullen zeker nette jongens komen, van gegoede stand. Jij moet toch eens een vrijer kiezen en beter iemand met naam en faam dan iemand uit een rijkhuisje. Ik dacht dat dit een goede gelegenheid was.

Tanja Terwijl jij met George die flessen leeggoot, heb jij aan mij gedacht?

Janus Ja, ik heb aan jou gedacht. Zoals het een goede vader betaamt. Eerst de kinderen en dan de rest. Dat is toch de normaalste zaak van de wereld?

Tanja Dan was jij normaal terwijl je helemaal dronken was? Ik heb iets gemist.

Janus Jij bent te veel in Gent, de laatste tijd. Bij de zoon van die advocaat met zijn waterkop. (bootst na) Ik drink alleen water, plat water. Hij kon beter met zijn kop onder de kraan gaan hangen.

Tanja Papa! Nu is het genoeg. Ik heb geen belangstelling voor jongens. Ze lopen je voor de voeten en als je ze echt nodig hebt, kijken ze naar de verkeerde kant.

Janus Toch is het de chemin de vie.

Tanja Mijn chemin de vie? Ik wordt non, in een klooster.

Janus Je zult dan de heerlijke kookkunst van Katrien missen. Maar je wordt misschien nog moeder-overste en dat is ook een achtenswaardige functie. Dan mag jij waarschijnlijk het menu samenstellen.

Tanja Papa!

Rita (op, blij dat ze Tanja ziet, omhelst haar) Je bent te lang weggebleven. Ik dacht al dat er iets misgelopen was.

Janus Zij is geen jong veulen meer, mama. Zij wil carrière maken.

Tanja Wist jij iets van die fameuze opendeurdagen?

Rita Zeker!

Tanja Jullie zijn niet goed wijs zeker? Een vervallen kasteel. Nu zijn er collega's van mij die denken dat ik op een echt kasteel woon, terwijl het een bouwvallig krot is.

Rita Kalm, dochttertje. De werkgroep die de opendagen organiseert, levert mankracht om alles op te ruimen en op te knappen. En papa kan een nieuw paard kopen. Met echte geluiden. Misschien koopt hij wel een écht paard. Eens de stallen opgeruimd zijn, moet dat kunnen.

Janus En de oranjerie wordt opgeknapt. Misschien kan ik nog planten kweken voor de verkoop. Kasteelplanten. En jij mag dan de verkoop organiseren. Het geslacht Van Tweesprong herleeft. En Ben moet maar trouwen. Dat is toch de chemin de vie?

Tanja Dan zal hij eerst moeten leren respect te hebben voor vrouwen.

Janus Respect? Dat komt samen met de liefde. Iemand van adel, dat zou prima zijn. Een Van Tweesprong met een naam die ik bijna niet kan uitspreken. Dat zou pas klasse zijn!

Ben (op) Praten jullie over mijn toekomst?

Janus Neen, over jouw verleden. Je moet met meer tact met meisjes van onze stand leren omgaan, vindt mama. En ik denk er ook zo over. Ons geslacht moet verder de komende eeuwen trotseren. Als chirurg past een adellijke titel van je echtgenote bij jouw functie. Men denkt dan dat je komt werken om de belastingen te ontduiken. Dat doet het geloof in je talenten groeien. Ook je toekomstige collega's zullen je meer waarderen. Deuren die nu nog gesloten zijn zullen zo opengaan. De wereld is nu eenmaal een show en jij moet daarin de hoofdacteur zijn.

Ben Het lijkt hier wel een familieraad.

Rita Wij zijn toevallig samen.

Ben Een geprogrammeerde toevalligheid is ook mogelijk. Nu jullie het toch over mijn toekomst hebben: ik heb groot nieuws.

Men zet zich, alleen Ben blijft rechtstaan.

Ben Ik heb vorige week gedroomd.

Janus Mijn echtgenote droomt iedere nacht van mij. Niets nieuws, zou ik zeggen.

Ben Ik heb van een meisje gedroomd.

Tanja Dat is raar. Jij zou perfect van olifanten of kikkers en andere dieren kunnen dromen, maar van een vrouw?

Ben En het toeval wilde dat ik haar de volgende dag in het echt ontmoette.

Janus (schenkt zich een rode wijn in, blijft in de buurt staan) Een schok, zeker?

Ben Ja, dat was me wat! Ik verschoot en begon te blozen. Heel mijn gezicht zo rood als een kalkoen!

Tanja Hoe ben je dat te weten gekomen?

Ben Door in een spiegel te kijken.

Rita En zij?

Ben Zij bloosde ook.

Tanja En hoe ben je dat te weten gekomen?

Ben Door nog eens in een spiegel te kijken en door diep in haar ogen te kijken.

Janus En?

Ben Dat viel geweldig mee.

Tanja En dan?

Ben Ze was meteen verdwenen. Ik heb haar die dag niet meer gezien.

Rita En daar stond je dan met rode kaken?

Janus Was ze van adel?

Ben Adellijk wel. Geweldig mooi. Van adel? Dat stond op haar gezicht niet te lezen. Ik had naar zoveel te kijken.

Janus Bij jouw moeder moest ik maar naar een plaats kijken.

Ben Ja? Vertel, zo kan ik nog wat bijleren.

Janus De voorkant, van boven. Twee bumpers van een locomotief.

Rita naar Janus toe, geeft hem een slagje in het gezicht.

Janus Nu ik eens eerlijk ben, krijg ik weer een slag in het gezicht. Jij had toen toch een mooie bovenkant. Borsten, wil ik zeggen. Als je een paard koopt, kijk je het toch ook in de bek?

Rita Een boerenpaard.

Janus Excuseer: jij was een luxe paard.

Tanja Laat Ben eens uitspreken.

Janus Jullie mama had nu eenmaal grote borsten. Ik kon er verdorie niet naast kijken.

Rita Die waren van mij!

Janus Tot op zekere hoogte. Als je getrouwd bent, deel je alles.

Rita Jij had niets te delen!

Janus Neen? Hoe ben jij dan in dit kasteel terechtgekomen?

Rita Verloren gelopen. Had ik geen platte band, of zoiets?

Tanja Vertel!

Ben Ten minste toch iemand die naar mijn verhaal wil luisteren!

Rita Wij luisteren allemaal.

Ben Dat is dan de eerste keer, in mijn leven dat men hier naar mij luistert.

Tanja Komt er nog wat van?

Ben De volgende dag heb ik haar terug gezien.

Tanja En je hebt haar naam gevraagd?

Ben Neen, die wist ik vanuit mijn droom.

Tanja Toen ze je zag is ze meteen gaan lopen...

Ben En ik ben er achter gelopen. En op een gegeven moment zag ik haar weer niet meer.

Tanja Je brillenglazen waren aangeslagen.

Ben Neen, ik was tegen een verkeersbord gelopen. Op dat bord stond dat je maar 30 per uur mocht rijden. Toen ik terug recht kwam was ze niet meer te zien.

Tanja En de volgende dag heb je met haar gepraat.

Ben Ja.

Tanja En?

Ben Ze heeft me de huid vol gescholden. Het is geen katje zonder handschoenen.

Tanja Het is een vrouw, broertje.

Rita Einde van het verhaal.

Ben Dat denken jullie, of dat hopen jullie. Ik heb haar ten huwelijk gevraagd.

Tanja En?

Ben Ze werd kwaad en heeft mij een paar meppen gegeven.

Tanja Echte liefde.

Janus Zelfs luxe paarden doen dat, als ze niet weten waar ze met hun handen moeten blijven.

Ben Ze wilde mij nooit meer zien.

Rita Einde van het verhaal.

Janus Droom je nog van haar of van iemand anders, iemand van adel?

Ben Ik denk dat ik er mee ga stoppen.

Rita Je hebt je studies nog. Twee dingen tegelijk dat gaat niet.

Janus En ik dan? Ik werd professor en ik vrijde.

Rita Bij jou was dat een soort kruisbestuiving.

Janus Met soms ongelukkige momenten.

Tanja Wat is nu de moraal van je verhaal?

Ben Dat ik pater word. (af)

Janus Je moet eens met hem praten, Rita. Jij als vrouw met een buitengewone cultuur.

Rita Ik moet nog wat stemoefeningen doen. Het is precies of een graat van een haring in mijn keel vastgeroest zit.

Tanja Dat zal dan wel een oude haring zijn. Hier eten we alleen vis zonder graat.

Rita Ik spreek over het gevoel. (af)

Katrien (op met twee zware winkeltassen, zet alles neer op de tafel.) Er wordt vandaag weer gegeten. Er is toch niemand op regime zeker? Ik kan het menu altijd nog aanpassen. Met water kan ik wonderen doen! Koken, niet koken, met ketchup, ...

Janus (kijkt in de tassen) Dat wordt zeker een feestmenu!

Rita Als er niets aanbrandt.

Janus (neemt een wortel en eet er van) Echt vers. Wil er nog iemand een wortel?

Katrien (haalt haar nieuwe werkkleding uit een van die tassen) Voor de komende kasteelfeesten heb ik al een echt feestelijk werkplunje aangeschaft.

Janus Kosten gedaan?

Katrien Gerommeld op de zolder. (trekt kleding aan: een soort mixt van vroegere bediendekleding en balkleed, paradeert met deze kleding)

Tanja Stijl, Katrien.

Rita Kun je daarin soep koken?

Katrien Ik vrees van niet.

Janus En een sappige biefstuk?

Katrien Die zal aanbranden, vrees ik. Mijn armen lijken precies nog korter. En met een pollepel een stuk vlees omdraaien lukt niet.

Janus Dan heb ik liever dat je in je gewone kleding aan de slag gaat. Er was nu een zekere constante.

Katrien Stijl, mijn beste professor. Jullie moeten terug een beetje meer uitstraling geven aan dit laatmiddeleeuwse kasteel.

Janus Ik heb liever een gevulde maag.

Katrien Daar komen alleen maar problemen van. (neemt tassen mee, af naar de keuken)

Rita Misschien was het toch geen goed idee om aan die fameuze kasteelfeesten mee te doen.

Janus Heel het kasteel wordt opgeknapt. Gisteren waren ze met twee tractoren bezig met het gazon. En al het kreupelhout dat er al jaren ligt is verhakseld.

Tanja En komen er terug vissen in de vijver?

Janus Kikkers.

Tanja Kikkers?

Janus Van een inheemse soort, maar met een andere kleur. Je weet wel dat die vroegere groep, zelfmoord gepleegd heeft toen jullie mama met die opera van Verdi bezig was?

Rita Begin je nu weer? Als je gezond bent, werk je me altijd op de zenuwen. En als je ziek bent kreun je het hele kasteel bij elkaar.

Janus Het cement is uitgewerkt. Ik moet hier voor de cohesie zorgen. (naar de tuindeur) Ik ben weg. Jullie zouden beter wat werken, in plaats van te vitten. Ik ga met mijn voorouders praten. (af)

Rita Gelukkig dat die oude bomen je niet tegenspreken.

Tanja Ik ga Katrien wat helpen. Misschien moet ik de brandblusser maar best in de buurt houden.

Rita Ze is niet gek. Ze wil alleen maar doen alsof. Ik ruik de soep al.

Tanja (af)

Rita zet zich in de zetel, kijkt voor zich uit. Er wordt geklopt, zij doet open. Anja op met bos

bloemen. Geeft die bloemen aan Rita.

Rita Dag, Anja. Dat had je toch niet moeten doen.

Anja Het is een soort oorlogsschade. Ik heb toch dat harnas vermoord.

Rita Die hoop roest? (bedankt voor de bloemen, doet die naar de keuken) Zet je! Ik vind dat wij eens moeten praten.

Anja Ik passeerde in de buurt en zag dat er veel werkvolk rondliep. Ik dacht dat er het een en ander gebeurd was.

Rita De kasteelfeesten, je las er toch al van in de kranten?

Anja Heel het dorp hangt vol met affiches. Ik vraag me af wat hier te zien is?

Rita Het zal voor iedereen een verrassing zijn. Alles wordt netjes opgeknapt. Er komt een grote tent met orkesten, zangers en andere artiesten. En een grote receptie. Veel adellijk volk ook. Voor mijn kinderen is dit ook een enige gelegenheid. Voor onze stamboom, bedoel ik.

Anja Ik vind het maar niets.

Rita En de vijver krijgt een grondige beurt.

Anja Er komt terug wat leven in de vijver. Eenden, vissen, ...

Rita Alleen eenden en kikkers. Er zitten nog wel enkele vissen tussen het bladgroen. De reigers eten alle vissen op. Kikkers vallen niet zo in de smaak.

Anja Dan ga je niet meer zingen? Het schijnt dat Aïda van Verdi voor jullie vijver ecologische gevolgen had?

Katrien op met de grote bos bloemen. Zij zet die tussen Anja en Rita zodat zij elkaar bijna niet meer zien zitten. Katrien terug af. Anja en Rita proberen mekaar te zien, maar dat lukt niet.

Rita Kom, Anja, zet je naast mij. (Anja verplaatst zich) Vertel eens een beetje over jezelf. Je speelde toch piano?

Anja Ja, maar dat is al een tijdje geleden.

Rita Zoiets verloor je niet. Pianospelen is als zwemmen, maar dan met witte en zwarte toetsen.

Anja Maar met stramme vingers lukt het niet zo best.

Rita De tuinman lacht nog altijd als er over jouw fiets gepraat wordt. Die leuke band, hoe zat dat nu ook weer?

- Anja (recht, kijkt rond) Die band was kapot. De straat voor jullie oprit ligt vol glas. Waarschijnlijk nog van vorige kasteelfeesten.
- Rita Natuurlijk dat die band kapot was. Daar twijfel ik niet aan. Vertel eens van je ouders. Je vader, je moeder, heb je nog zusters of broers? En waaraan heb ik de eer te danken dat jij me zo een heerlijke bos bloemen meebrengt?
- Anja Ik weet het niet. Ik heb het gevoel dat ik hier thuishoor.
- Rita Mijn zoon? Bedoel je mijn zoon? Als toekomstige verpleegster voel je je wel aangetrokken tot een dokter, die het nog ver kan brengen. In iedere straat woont geen chirurg.
- Anja Jouw zoon, excuseer me mevrouw. Jouw zoon kan me gestolen worden. Het is een opgeblazen kikker.
- Rita Zet je! Ik haal twee glaasjes witte wijn. Mijn zoon is een rare kwast. Van karakter lijkt hij helemaal niet op mijn man, maar op iemand die ik vroeger enkele keren gezien heb. Een soort telepathie of zoiets, zou dat kunnen? (schenkt 2 glaasjes wijn in, zet die op de tafel) Op jouw gezondheid en op jouw toekomst. (drinken) Ben jij soms verre familie of ...
- Anja Ik ben hier toevallig langsgekomen en met die platte band...
- Rita Ja, nu begrijp ik het. En jij bent van het soort dat vriendschap waardeert. Weet je: ik vind jou sympathiek. (recht, naar keukendeur toe) Ik ga even naar de keuken! (maakt stemoefeningen, draait zich om) Straks moet ik nog uitgebreid oefenen. (af)
- Ben op vanuit de binnentuin, hij ziet Anja in eerste instantie niet zitten.
- Ben Mama, nu moet je papa eens zien staan voor die oude bomen. Hij is precies een liefdesverklaring aan het doen. Ja, je moet soms eens van minnares veranderen. Als de ene niet meer voldoet, en je hebt nog voldoende fantasie... (ziet Anja, schrikt) Excuseer: ik dacht dat mijn mama...
- Anja (kijkt weg van Ben)
- Ben Jij bent het. Ik dacht dat jij niet meer durfde komen, na dat mislukte verhaal van die platte band. Geef toe: dit was geen geslaagde grap. Maar: je hebt bloemen meegebracht, voor mij? Verkeerde keuze. Ik verkies een fles cognac.
- Anja recht neemt bloemen en dreigt ermee naar Ben, die schrikt.
- Anja Ik heb je toch al eens gezegd dat ik niet van je moet weten.
- Ben Heb ik je laten merken dat je tot mijn kring zou kunnen horen?
- Anja In het ziekenhuis. Ik wil niet dat je mij nog stoort.

Ben We moeten toch voorzichtig zijn met onze formuleringen. Toen ik je de eerste keren zag, vond ik je een indringer. Iemand die, ja hoe moet ik het nu zeggen, zich op de voorgrond wil stellen. Iemand van lagere stand die ...

Ana Weet je wat jouw stand is? Jij behoort tot de stand van de profiteurs. Die nooit hoeven te werken, maar die altijd dikke centen verdienen op de rug van de arme mensen. Van deze hoop stenen dat jullie een kasteel noemen, kan men best een half dorp laten bouwen. Het woonprobleem is meteen opgelost. Jij denkt dat ieder verpleegstertje voor iemand met blinkende schoenen en een stethoscoop om de hals een buiging maakt, zoals in de middeleeuwen? Je moet jezelf maar eens in een propere spiegel bekijken.

Ben neemt Anja de bloemen uit de hand, doet teken dat ze maar terug moet gaan zitten, kijkt naar haar.

Ben Je bent mooi, Anja.

Anja En jij aartslelijk.

Ben Ik hou van jou, Anja.

Anja Wat? Durf je dat nog eens te zeggen! (wil terug de bloemen grijpen, bedenkt zich)

Ben (doet enkele stappen achteruit, streelt het paard) Ik...zie...je...graag.

Anja (recht) Wie? Wat?

Ben Jou, Anja! Jou! Ik...

Anja Tijdens de kasteelfeesten komen er genoeg van jouw soort op bezoek. Goed voor de stamboom, zei je mama.

Ben En als ik je nu eens echt graag zie?

Anja Dan heb je pech. Je moet bij je stand blijven. Een aap zal nu eenmaal een aap blijven.

Ben Wat? Ik een aap?

Anja Bij vergelijking. (lacht)

Ben Goed gevonden. Willen we beiden als een aap...(maakt gebaren, ze lachen) Wat moet ik nu doen op je te overtuigen...

Anja Eerstens: je excuseren omdat je mij leugenachtig maakte met dat verhaal van die platte band en dan...

Ben (knielt) Ik excuseer mij. Maar het schijnt toch dat...

Anja Schijnen en blijken...Het was echt een platte band.

Ben Dan excuseer ik me nogmaals. Gemeend. Vergeven?

Anja Neen.

Ben En waarom niet?

Anja Omdat ikzelf de wind uit die band gelaten heb. Ik had geen platte band. Daarom.

Ben Dat is straf. Dan moet je mij het echte verhaal vertellen. Ook dat van die rode fiets, waarvan onze tuinman alles schijnt te weten. Ik snap er niets van.

Anja Vraag het dan maar aan jouw vader.

Ben Mijn vader? Wat heeft mijn vader daarmee te maken?

Anja Moet ik dat nu weten?

Ben Maar je zegt het toch?

Anja Misschien had ik toch écht een platte band.

Ben Ik mag je toch mijn verloofde noemen? Wat zal ik zeggen: sjouke, schattebout, mijn suikerdoosje, mijn...

Anja Niets. Ik ben niet zinnens om heel mijn leven het verpleegstertje te spelen van een dokterchirurg. Ik ben een zelfstandige vrouw, geen schotelvod.

Ben Een schotelvod kun je altijd krijgen, goedkoper dan een verlovingsring.

Anja Geen van beiden!

Anja staat op. Op dat moment komt Janus binnen met wat preparaten om zijn planten te behandelen, hij kijkt naar Anja.

Janus Jij bent de mooiste vrouw die ik al gezien heb.

Anja Vandaag wil je zeggen, professor.

Janus Je moet altijd met vandaag beginnen. Je bent heel mooi. Jammer dat ik nog getrouwd ben. Je stond meteen op de eerste rij.

Anja Ik vind jou ook sympathiek, professor.

Janus Dan zijn we het eens. Ik zal straks eens in mijn agenda kijken.

Anja Doe dat.

Janus Scheiden duurt drie maanden... nog deze zomer kunnen we naar Turkije trekken voor onze huwelijksreis.

Ben Papa, je hebt het wel over mijn verloofde!

Janus (en Anja) Wat? Verloofde? (Janus laat bijna zijn spullen vallen, zet alles neer)

Ben Ja, verloofde.

Janus Dat kan niet. Neen, dat kan niet. (tapt zich een rode wijn, zet zich, drinkt.) Dat kan niet!

Ben Papa, mag ik je mijn verloofde voorstellen.

Janus Neen. Jij moet iemand van jouw stand kiezen. Tijdens de kasteelfeesten lopen er genoeg in het park rond. Je hoeft maar eens vriendelijk te kijken. Van vooraan in de dertig zijn de beste. Ze hebben in alles wat ervaring, hebben een positie en een mooie sportcar. En ze dragen merkkleding.

Katrien op met kruik om nog wat water bij de bloemen te gieten; ziet dat Ben in de buurt van Anja zit. Giet wat water in de vaas met bloemen, ook in de andere bloempotten.

Katrien De soep is al klaar. Professorke, straks zal ik je eens leren hoe je een goede mengeling kunt maken voor je belletjesplanten. (kijkt terug naar Ben en Anja) Jullie toch niet samen, zeker? Dat kan niet!

Ben Wat is dat hier allemaal? Dat kan niet, dat kan niet!

Anja Omdat ik niet wil. Daarom! (wil weggaan)

Ben (naar de deur) Jij moet mij eerst antwoorden.

Katrien Ze kan eerst soep eten. Ik heb er twee katten in gelegd. Van een sterke bouillon gesproken. Natuurlijk dat het dode katten waren en dat de kop er af was. Een kattin en een kater. Seksuele soep met balletjes, heerlijk. Ik moest in de soep niet roeren: er zat meer beweging in dan ik dacht. (tot Anja) Ik zal een bord bijzetten. (naar de keuken, blijft in de deuropening staan)

Ben Nu moet je toch eens over de brug komen, papa. Hoe zat dat nu ...

Janus Neen, ik vertel niets. Dit is mijn ongeluksdag. De bomen wilden niet met mij praten, de mussen hebben op mijn hoofd iets laten vallen, en ... jullie...

Katrien (af en meteen terug op met wat flesjes) Kom, professor: ik zal je helpen! Eerst die belletjesplanten, die fuchsia's en dan ben jij aan de beurt. Kom!

Janus met Katrien naar de fuchsia's.

Katrien Kijk, van deze twee flesjes: die rode en die groene, van ieder de helft in deze lege fles gieten en goed schudden. (de professor doet dat en kijkt dan vragend naar

Katrien.) Het kan vergif zijn, maar het kan ook meevallen. Gewoon eens proeven. Een heel klein beetje maar.

Janus En als ik dan doodga?

Katrien Dan zal niemand je meer lastig vallen met verhalen over fietsen en het een en ander. Alles heeft zijn voordelen. En de soep geven we dan maar aan de katten. Het is dan wel een soort van inteelt, maar je kunt niet alles hebben.

Janus proeft van het drankje. Eerst trekt Janus een raar gezicht, achteraf glundert hij.

Janus Ik leef nog!

Katrien Zie je mij nog staan?

Janus knikt.

Katrien Dan leef je nog. Giet nu de helft van de fles in die twee planten en de rest drink je maar uit. De lege fles niet weggooien, daar krijg ik nog geld van.

Janus drinkt. Hij schudt het hoofd.

Janus Zo met die kleine mooie glazen, dat drinkt toch gemakkelijker, vind ik. Je kunt dan alles beter doseren.

Katrien Drink maar. (Janus drinkt fles leeg. Hij wil die laten vallen, Katrien raapt ze nog net op) Zuinig zijn, broertje! (af)

Janus zet zich vermoeid neer. Hij heeft meer dan genoeg gedronken.

Ben En nu vertellen maar, papa!

Janus Jullie passen middeleeuwse folterpraktijken toe. Radbraken en de nagels van je vingers trekken.

Anja Dit is toch eenvoudiger. Adel had vroeger ook zijn voorrechten.

Ben We wonen toch op een kasteel, papa.

Janus Moeten jullie nu echt weten dat ik vroeger graag ging fietsen? Wat is daar nu aan?

Anja Aan dat fietsen niets.

Janus (drinkt nog van zijn glaasje wijn, praat eerst tegen zijn paard, dan kijkt hij rond) Ik ben eens gaan fietsen in de Beukenlaan en op zeker moment zie ik iemand met een lange rok die wapperde als een Belgische vlag. Van ver zag ik al dat ze mooie benen had. Ik gaf gas en reed haar opzettelijk bijna voorbij. Mag ik een eindje meerijden, vroeg ik haar. De weg is van iedereen, antwoordde zij. Het was heerlijk, zo samen over die hobbelige weg rijden. Haar lichaam zat vol beweging.

Het was een mooie vrouw. Ik dacht: ik maak een afspraakje voor morgen en overmorgen en...opeens rijdt zij op een soort kassei: platte band. Haar fiets werd stuurloos en zij reed recht in de gracht. Even later lag ze daar: heerlijk. Ik was de kluts kwijt. Een platte band, meer niet.

Ben Is er iets gebeurd?

Janus Gebeurd? Niet veel. Ik heb haar kunstmatige ademhaling toegepast en ook een soort hartmassage. Ik was echt blij dat ze terug bij bewustzijn kwam. Stel je voor: een jonge professor met een lijk in de gracht.

Ben Je hebt haar naar een dokter gedragen?

Janus We hebben zelf doktertje gespeeld. Alhoewel je zonder stethoscoop niet gemakkelijk de juiste diagnose kunt stellen. We hebben ons best gedaan. Die rode fiets heb ik nadien nog dikwijls gezien. Ik denk dat ze later met volle banden reed. Nooit nog platte band, wel regelmatig nog eens halt gehouden om dat historische feit te gedenken. Een kruisje hoefden we niet te plaatsen.

Anja En wat wilt dat zeggen?

Janus Dat weet ik niet. Verdomt, dat goedje van Katrien zit vol leven.

Katrien (op, met fles in de hand) Moeten we nog eens bijtanken? Ik heb nog straffere jenever. Onverdund. (Katrien lacht, af)

Anja En?

Janus Hoe kan ik het slot van dit verhaal nu vertellen? Ik weet het niet meer.

Ben Ik denk dat Katrien er ook alles van weet, maar die heeft geen tijd: zij moet in de soep roeren.

Janus Ik heb een tijdje in het buitenland gestudeerd, dat was vroeger zo de gewoonte.

Ben En verder?

Janus Ik heb een droge keel.

Ben Laat die nog maar een tijdje droog blijven. Ik zit vol met raadsels. En jij ...

Janus Ik zou, ik zeg wel duidelijk: ik zou mijn chromosomen aan iemand kunnen geleend hebben. (kijkt naar Anja) Misschien, misschien zouden wij familie kunnen zijn. Zijn jullie nu tevreden? (wil weggaan)

Ben Neen. Ik wil het weten. Je bent niet eerlijk, papa.

Janus Ik denk dat ik vroeger eens pech heb gehad. Jong en onervaren, mijn zoon. En vol leven. Mijn fuchsia's willen niet groeien, maar vroeger groeide alles wat ik aanraakte. (kijkt naar Anja) Het spijt mij, Anja. Maar ik moest het je vertellen.

Als ik het goed voorheb dan ben jij mijn dochter. Uit liefde gemaakt, in mijn prille jeugd. Echte liefde.

Ben Papa!

Anja Dan ben jij mijn echte papa? (wil Janus omhelzen)

Janus Ik heb er niets tegen, maar ik weet het niet meer. Het was een mooie tijd. (af naar tuin).

Anja (weent) Ik had zo een vermoeden. Mijn mama heeft het mij vroeger verteld, een tijdje voordat zij overleed. (tot Ben) Het is daarom dat ik zozegd platte band reed. Ik wilde ...

Ben omhelst Anja.

Ben Nu begrijp ik alles. Die rode fiets. En ook de tuinman en Katrien wisten dat. En misschien ook ons mama.

Anja Dit is vreselijk, Ben. Ik vermoedde het, maar was niet zeker. Jij bent mijn halfbroer. Trouwen kan niet.

Ben Jawel! We zeggen het tegen niemand.

Anja Neen, Ben. Laat ons vrienden blijven. Ieder zijn eigen weg gaan, maar toch echte vrienden blijven. Ik heb nu een broer. Jij! En wat voor een broer!

Anja en Ben zetten zich en wenen.

Rita op, blijft in de deuropening staan.

Rita Anja, ik wilde je vragen om eens een beetje piano te spelen. Die soep van Katrien kan nog een tijdje wachten. Als ze afgekoeld is heeft ze misschien een kreeftensmaak.

Anja en Ben snikken het uit.

Rita Wat is hier gebeurd? (naar de tafel toe) Waarom wenen jullie?

Ben Papa heeft het verhaal van die rode fiets verteld.

Rita (lacht) Ja, dat is iets ouds. Hij zou vroeger eens met een meisje in de gracht gereden zijn. Ze had een platte band of zoiets. Dat kan gebeuren. Wat zou er van dat verhaaltje waar zijn.

Ben Iedereen wist er van. De tuinman, Katrien, papa en jij ook.

Rita Als er maar de helft van waar is...

Ben Het gaat niet om die rode fiets, mama.

Rita Waarover dan wel?

Ben Over, over...

Rita In het slechtste geval is Anja familie. En zou dat zo erg zijn?

Ben Mama, ik wilde met Anja trouwen.

Rita Jij zou toch proberen een barones of zoiets aan de haak te slaan?

Ben Dat heb ik eens gezegd om van jullie gezaag vanaf te zijn. Maar ik hou van Anja.

Rita En vorige week wilde je haar nog vermoorden?

Ben Als er maar de helft van klopt, van dat verhaaltje van papa, dan is Anja mijn halfzus.

Rita Een goede keuze. Zij lijkt me heel sympathiek. Welkom in de familie, Anja.

Ben Is dat alles? En mijn geluk dan?

Rita En die barones dan? Het leven gaat verder, mijn zoon. Anja kan mee aanschuiven aan de tafel. Lekkere soep. Ik denk dat ze naar kreeft smaakt. Het kalkoengebraad is wel aan de zwarte kant, maar bij gebraad kun je altijd een schijfje afsnijden en aan de katten geven. De rest blijft lekker.

Ben Mama!!

Rita troost Ben en Anja.

Rita Jullie waren een mooi stel geweest. Maar je kunt niet alles hebben in het leven.

Ben Mama! Besef je dan niet...

Rita (doet alsof ze weg wilt gaan, draait zich om) Roep je papa eens, Ben.

Ben Mama, die is lazerusbezopen. Katrien heeft hem gedrogeerd met een half fles jenever.

Rita Dan is er nog genoeg voor deze avond, anders ben ik de pineut. Een zatte vent slaapt op de sofa. Breng die professor maar eens naar hier. Ik wil eerst zeker zijn dat zijn verhaal klopt. Hij heeft het mij nog nooit verteld. Vooruit.

Ben naar de tuindeur. Roept vanuit de geopende deur.

Ben Professor. Professor!

Janus komt traag op, blijft in de deuropening staan.

Rita Vanaf nu wil ik dat dat het geëxperimenteer met die fuchsia's stopt. Met jenever veranderen die planten niet van kleur. Hoe zit dat nu met die rode fiets? Hebben jullie toen iets anders gedaan dan fietsen.

Janus Voordat we gevallen zijn niet. Nadien weet ik al niet meer. Maar het zou wel kunnen. Is er iets? (kijkt dwaas rond)

Rita Omhels je dochter. En vraag vergiffenis.

Janus Maar, ik ben niet helemaal zeker. Je doet iets en later, veel later zeggen ze dat je iets gedaan hebt. Dat zou wel kunnen.

Rita (tot Anja) Anja, die kwispendubel is je echte papa. Je hebt hem heel je leven moeten missen, maar dat is zeker geen erg geweest. Je moeder heeft er zeker meer onder geleden. Ze is nooit getrouwd. Ik probeer je in eer te herstellen. Geef die geleerde professor een knuffel of een draai om zijn oren. Doe waar je het meeste plezier in hebt.

Anja (stapt traag naar Janus toe, blijft staan, zet zich, weent) Jij hebt mijn mama heel haar leven ongelukkig gemaakt. De laatste jaren vertelde ze veel over haar professor. Jij... (weent)

Janus stapt traag naar Anja. Legt zijn linkerhand op haar schouder. Streelt haar armen en zet zich naast haar. Anja neemt zijn handen vast en streelt zijn handen.

Katrien (op met ketel soep) Hela! Wat is dat voor een spel, hier. Nu maak ik eens een hele pot kreeftensoep en jullie zitten precies allemaal met diaree. In deze soep zit tapioca en rijst. Stopt alles. (houdt de pollepel omhoog om te kunnen ruiken) Begot, er zit precies toch een kattensmaakje in. Een visbouillonnekje erbij en misschien smaakt het dan naar schaap. (wil afgaan) En waarom is het hier geen feest? Er was toch een soort verlovingsfeest in de maak, of hoor ik niet meer goed aan het sleutelgat?

Ben (naar Katrien toe) Katrien, ik ...

Katrien (giet pollepel leeg in de soep, zet pot op de vloer, zwaait met haar pollepel net als een dirigent met zijn dirigeerstokje) Het loopt hier vandaag allemaal uit de hand. Het gebrad is al geschoren: er is nog genoeg voor iedereen. De aardappelen staan nog te pruttelen. Dus alles kan nog lukken. (zwaait met haar pollepel en neuriet een wals van Strauss) Ik heb mijn werk gedaan. Ik wil feesten! (af)

Rita Katrien is nooit in Wenen geweest, hoe kan zij nu iets van Strauss afweten.

Janus Is dat nodig? Strauss was een componist en die was al dood toen jij in Wenen in de Praeter ging wandelen.

Rita Moet dit nu in geuren en kleuren verteld worden. Ik ben ook in Praag geweest en Venetië. En...

Janus (naar paard toe) Er was eens een mooie vrouw die dacht dat heel de wereld aan haar poepeke hing. Ze kon zingen als een nachtegaal al denk ik dat het publiek alleen kwam voor haar uitstekende voorkant. Heel de wereld wilde haar zien en horen. Maar met een lelijke bosmens, meer haar dan de rest, trok ze iedere namiddag naar de Praeter. Maanden later wist ik dat ze ook nog iets anders kon dan zingen. Met een verzorgde ademhaling kun je echt meer dan zingen. Jouw papa, Ben is een zeerover die in Wenen van een schip gestapt is en dag en nacht met een dirigeerstokje rondliep. Een plezante sjarel.

Ben Wat is dat nu weer voor iets? Wie ben ik nu eigenlijk. En wie is Anja. Jullie lijken mij mooie ouders.

Rita Jullie zijn kinderen van andere ouders dan dat de wereld dacht. (tot Ben) Jij bent mijn zoon.

Janus (tot Anja) En jij mijn dochter.

Rita En Tanja is onze dochter.

Janus Goed dat jij het zegt. Wanneer is die bosman weer verzopen in de Caraïbische Zee?

Ben Is dat allemaal waar? Waarom moest ik tot vandaag wachten om dat allemaal te weten te komen?

Rita Was dat dan zo nuttig geweest? Je weet het nu en daarmee is dat in orde.

Ben En wat is er waar van al die verhalen?

Janus De verhalen zijn geromantiseerd, dat is altijd zo. Maar het resultaat, de rode draad doorheen die verhalen is echt. Jullie zijn eigenlijk geen familie van elkaar.

Ben Hoe vertellen wij dat aan de buitenwereld.

Janus Zoals jullie het zelf willen. Het eenvoudigste is dat Ben onze zoon is en dat Anja gewoon met Ben trouwt. Iemand die met een platte band langskwam en zo kennismakte en van het een kwam het ander. Als wij maar weten hoe de vork in de steel zit.

Ben Dan zouden wij gewoon kunnen trouwen.

Anja Als ik het wil, natuurlijk.

Ben En wil je met mij trouwen, Anja.

Anja Dat weet ik nog niet. Heb jij een fiets?

Ben Ja, een echte fiets. Met echte koersbanden.

Anja Op die kassei kunnen die gemakkelijk kapot gaan, is dat niet gevaarlijk?

Ben Hoever is die gracht nu weer van hier?

Rita Dat moet jij aan de professor vragen. Hij is de fietsdeskundige.

Janus Rij maar goed door, hoe hoger de snelheid hoe vlugger de wind in de band
rondraait. Een klein gaatje is genoeg voor een platte band.

Ben en Anja verliefd af.

Rita Gelukkig dat ik nog een uitschuiverke deed in Wenen.

Janus Dat verrechtvaardigt mijn sportieve activiteiten. Weet je, Rita, fietsen is gezond.

Katrien (in de deuropening met soepketel) Wat wordt het? Eieren of jong?

Janus En wat voor soep is het vandaag?

Katrien Als ze warm gegeten wordt kreeft, als ze lauw gegeven wordt kalkoen en aan de
koude kant is het gewoon kat. Seksuele kattensoep.

Janus Kun je voor mij geen pudding maken?

Frans busschots